

Hortobágyi László (Hortator):

***leirat ama közösségnek a betegségéről, mely oly mindenkinek van
fájdalmára s halálára, különös kitekintéssel ennek végső és kényszerű
megoldására, melynek javaslata csupán
a reménytelenségből történő kimenekülésnek
talán az egyetlen lehetséges kísérlete, a humánsocium ellehetetlenült
természetes önkorrekciós gyógyulása helyett.***

2005

Prolog

Az itt mintavételezett látszólagos kultúrantropológiai pillanatkép és az általa felvetett gyakorlat, illetve a primitív földi létalgortimusok evolúciós brutalitásának megváltására már sok kísérlet történt (*messianomia*), ezek két példáját a II. fejezetben javasolnám élvezni, amelyek nem véletlenül Kelet-Európában foggantak meg.

I.

A betrizált fukamizációs társadalom

Miután a tudomány és annak tudós szolgálai boldogan rőfögő sertészekként tolonganak a terraformáló nagyvállalatok irányított megtérülésü (*return on assets*) és hozamorientált befektetéseket produkáló laboratóriumaiban, megérdemlik, hogy ezáltal elnyerjék méltó (bár igazságtalan) jutalmukat: a társadalmi megbecsültségük *The Human Centipede* kitalálójának az ismertsége alá süllyed.

(Az a Pajtás aki meg tud említeni néhány Monsanto GMO genetikust vagy a Norad védelmi rendszer szoftveríróinak bármelyikét, az kap egy veterán érmét a hátsó kijáratnál.)

Ha a tudomány emberei autonóm természettudósok lennének és a világ "megsérülését" mint valódi kutatatandó természeti jelenségként fognák fel, milyen elégedetten nyilváníthatnánk is a jelenlegi helyzetet az ostoba szociálpszichológiai

evolúció kiváltotta véletlenek láncolatának, ahol a valószínűtlen eseményeknek és ezek valószínűtlen összefonódása sokkal valószínűbbnek tűnik, mint egy idióta, értelmetlen feltételezés valamilyen belzebubi programról, amit állítólag a magzatokban tápláltak az emberekbe. Lásd még a *HIV* isteni büntetését avagy a a *Walpurgis* hegyén táncoló *succubusok* lecserélése a IV. típusú *UFO* eltérítettek. (Ezt a magasztos cselekményt a szekszuálisan terhelt leírók a kétértelmű "*communion*" kifejezéssel illetik)

Mégis, ha egy tudós a házában hirtelen kénes bűzt érez, akkor nincs joga fejtegetésbe bocsátkozni a molekuláris áramlásról, hanem fel kell tételeznie munkahipotézisként, hogy a patás ördög jelent meg a nappaliban, és különböző intézkedéseket kell tennie a szenteltvíz ipari mértékű gyártásának megszervezéséig bezárólag. Avagy megalapítandó a pszichozóikum brutalitásának fantomjai miatt hüppögő kisgyermek éjjeli szorongásait feltáró *Lidérckutató Intézetet*.

Egy normális tudós mindenkor egyértelmű: ne alkoss fölösleges tartalmakat, ha nem nagyon muszáj, és ebben az értelemben a tudós tévedése végeredményben lehet az ő magánügye, akár. Egyet nem tehetnek meg (és amit most mégis megtesznek akadémiai magasságukból lehamuzva): ha lebecsülik a valóság megismerhetőségét és kutathatóságát gátló veszélyt, és átengedik a tudomány nem lukratív területeit a csaló, lélekmentő szélhámosoknak.

Lásd jelen.

A világhomályt fújó humanoid *mēm*-generátorok létező veszélyforrása nem más, mint a tudományt kezdettől fogva körülvevő a különféle éretlen fejekből kigőzölgő áltudomány *halo*-tünevénye, nem csoda hát, hogy a változó világ vadonatúj jelenségei aggasztóan heves erjedésre gerjesztik a kifecamodott agyakat, még ("*scientológikus*") vallási szekták is alakulnak, példátlan mennyiségben.

Ezek a racionalitástól idegenkedő és arra képtelen kapacitású "kutatók" a fizikusok teoretizáló hajlamát természetesen többek közt a saját szexuális gátlásaikból vezeték-züllesztik le. Az Egyesült Államok felé sebesen pöfögő hajó fedélzetén *S.Freud* megemlítette barátainak, hogy az amerikai nép azt hisz, hogy egy csodaszert fog nekik elhozni, de ehelyett „*a pestist hozzuk el nekik*” — mondta. (*Mannoni, O. (1971). Freud. New York. 168.o.*)

Ebben igaza volt. A többi megállapításaiban kevésbé, hacsak nem önmagára és rokonlelkeire nem gondolt. Abban igaza lehetett.

A pszichoanalízis, mint "tudomány" megmutatja az emberben az állatot - persze ezáltal egyben önmagát is jellemzi - amelyet ugyan a lelkiismeret megnyergelt, de az eredmény gyászos: az állat kényelmetlenül izeg-mozog a jámbor lovas alatt, és a lovas sem érzi magát jobban, mert nemcsak azon fáradozik, hogy az állatot

megfékezze, hanem még azon is, hogy azt láthatatlanná is tegye. Ez a koncepció, amely szerint mindannyiunkban ott ficánkol a régi állat, hátán az új értelemmel, a primitív mitológiai képzetek népszerűen káros elegye.

Vagy úgy is mondhatjuk: *Pandora szelencéje*, melynek lényege éppen abban áll, hogy - mint a fenn említett degenerált freudi dogmák vagy akár a mindenkit átbaszó *Windows* oprendszer és hasonló *invazív mēm*-entitások, a globális tudattartalomban szisztematikusan kidolgozott szupremáciája (és amelyeknek tézisei talán a magasztosult hanyatlás-, alkony- és bomlásspecialista *sci-fi* írókra igaz, de rám biztosan nem), a kultúra határainak heroikus "meghaladásaként" válik túlértékelt közkinccsé, egy beteg és bomló anomiában. Ezáltal az ezeréve lappangó gének a környezet (és az abban abban közreadott emberi gondolatok) általi ki- és bekapcsolása révén, egyaránt a szabályozó fehérjék "*poláris*" mutációinak jelenségét állítja-segítik elő, ("tudományosan" : amikor pl. a *Z* gén *inszerciós* mutációja és az *Y* és *A* gének *feedback* aktiválódása szinergikusan adódik össze), tehát amikor a kulturális *mēm* feedbackja bekapcsolhatja az "eredeti" biológiai génforrás mutációs motorját az osztársadalom mindenkori kárára.

Egy (majdan) megépített 3D-s *mēm-generátor* használatával - amely a művészetnek is veszélyes fegyvere lenne - ugyanakkor a kollektív társadalmi tudatalatti valóságát lehetne manifesztni. Az aggyal összekötött szkennerek, az anyagszintetizátorok *consociator*-os vezérlése a *mēm*-ek fizikai materializációját jelentheti, melyek megjelenése a jelenlegi emberi társadalmakban természetesen csak katasztrófát okozna, nem pedig egy új emberfajta szellem-ökológiai egységének és környezetének mindennapjait javítaná vagy szellemi exoskeletonját erősítené. Képzeljük el ezt a protokollt viszont a szociológus kérdezőbiztosok mintavételi gyakorlatához hasonlóan, a föld különböző társadalmából vett mintavételek összehasonlító vizsgálatakor. A demográfiai és kulturális szocio-túlnyomás tehát korlátlan választékot generálhat az elidegenedés biológiai és kultúrszörnyeinek materializált tudatmutációiból, éppen e *feedback* által felhízlalt piacon a fogadókészség által biztosított jövedelmezősége (*return on equity*) okán is.

Miután még szerencsére nincsenek *mēm-generátor*-ok, se *mēm-scanner*, mely az élő vagy holt agykból kiszintetizálná a kulturális és egyéb *mēm*-eket, részemről ez csupán egy praktikus költői analógia, a *mēm*-elmélet virágnyelve, amely azonban egy nagyon racionális logikán alapszik.

Így például a megvalósult (inkább amerikai) *science fiction* gyermeteg, defektesen buta és sokszor aljas módon tálalja az "igazságot": brutálisan és sebbel-lobbal közli

velünk a mondvacsinált fejleményeket, és a sokkhatás révén kényszeríti *proli-inhalátor*-ait egysíkú, mogyoró agyméretű gondolkodásra. Számtalan írónál és novelláikban előfordul, hogy az egyszerűsítés, bár látszólag határos az igazsággal, olyan silány, hogy semmivel sem ér többet a hazugságnál (*Isaac Asimov*). Újra és újra felvonultatják (kiárulják) előttünk a *manicheus* ölelésben összefonódott démont és angyalt (*Clockwork Orange*), a vadállatot és az istent (*Predator*), és az ember megint felmentette saját magát a belé költözött kakukktojás szörny által, amely az ő gazdatestét a galaktikus evolúció csataterévé teszi. (*Alien*).

A vágyott folytatásban az emberi szörnyek megpróbálják kiírtani eme családszerető, közösségüket megvédő, az Anyát hűségesen kiszolgáló és szorgalmasan dolgozó kolóniát; itt egy nőstény emberi szörny, undorító kicsinyét kitepi a meleg kas nyálkás védőbugyrából és az Anyát is legyilkolva égeti fel az *Alien* közösség tojásokba telepített jövőjét (*Aliens*).

A "szabad piac" értelmisége, a botrányok és bűneik tükrében mutatja meg az embert (*Amadeus*), a lét egész drámája a disznó és a szublimált szellem között játszódik le (*Hannibal Lecter*), és ez utóbbivá, kizárólag és egyértelműen a vallás erőfeszítése formálhatja át a disznót (*Jesus Christus Superstar*). Ez kultúrálisan és a financiálisan is a hozamnövelő "művészeti" látásmód, az élet minden területét érintve azaz lezüllesztve.

De hát ez természetes. Mint ahogy az is természetes, hogy másképpen gondolnak a gravitációra és az elektronokra a fizikusok, és másképpen az ismeretterjesztő könyveket esetleg elolvasó *sci-fi* írók. Ez utóbbiak azt hiszik, tudnak valamit olyan dolgokról, amelyeket a szakemberek szóba sem mernek hozni, hiszen a másodkézből készenkapott információ mindig takaros és formás, ellentétben a szakember hézagos és homályos ismereteivel. A futurológiai tanulmányok szerzői, akik a világmegmentő (*The Savior*) kategóriába sorolták magukat, a szerzett információikat rendszerint a maguk meggyőződésének fűzőjébe gyömöszölték, és ami meg nem illett bele, azt kíméletlenül és habozás nélkül lemetélték. Egyik-másik ilyen könyvről el kell ismernünk hogy szerzője bámulatosan leleményes a nyakatekert elméletek és konteók kitalálásában és igazolásában, (lásd például *William Paley* az 1802-ben megjelent *Natural Theology*-ban, *Michael Behe* amerikai biokémikus nézetei, vagy a *Creation Research Society* (CRS) és az *Institute for Creation Research* (ICR) hogyan tette tönkre a tudomány oktatását Amerikában), ezzel persze csak tovább sötétítik a már szinte tökéletes homályt.

A jelenlegi társadalmi ethosz irracionálisával való egyetértés és haszonlesés azonban a létezés erkölcsi-biológiai bűnét terheli gyakorlóira és haszonélvezőire, mert osztályuk az elhülyített pór nép fogyasztói tömege által "legitimizált" média

túlsúlya révén (*egymilliárd légy nem tévedhet: a szar jó*) elveszik a világ megértésének és a kiemelkedés-megváltoztatásnak a lehetőségét azoktól, akik (talán) születésük okán nem örökölték e világlátás, számukra buta, követhetetlen és vállalhatatlan "törvényeinek" fojtogató *Ariadné* fonalát.

Eme kártékony firkászoknak a híres "fantáziájuk" és az udvartartásuk kollektívája által szentesített transzcendenciája a legsötétebb immanencia mocsarává válik, ugyanis szupremáciájuk éppen azokat törli a köztudat soraiból, (olykor valóságosan is) akik a mindenki megváltásának kultúrbiológiai imperatívusza értelmében az irracionális tudat kialakítása és elfogadása helyett, éppen a világot tönkretévő evolúciós hamistudat és program felülbírálatával szeretnének egy új evolúciós lépcsőt megalkotni. Akiknek, egyébként talán éppen az objektív képzettségük okán lehetnének a társadalmat előrelendítő új gondolataik és új látásmódjaik. A mediális kiszelektálódás következtében tehát éppen az újdonságot bevívó tevékenységük válik hatástalanná és elérhetlenné a köz(jó) számára.

Az ilyen mediaportfóliók és a társadalmi-törzsi hálózat által kiszelektált *Művészeti Alkotó* jelenléte mindig garantált : a szorongásaikat és tehetségtelenségüket agresszivitásba, obszcenitásba rejtő, instabil, a pillanatnyi médiajelenlét későbbi tőkésíthetőségét féltő és a meddő intellektust gügyögő szarrágással álcázó, unintelligens megélhetési "alkotók" áradata állandó.

A hamis társadalmi-családi előjogként kialakult vagy öröklött művészeti osztály képzés és az ebből tőkésített anyagi tulajdonlás (mely nem más mint döntésszféra más emberi életek felett), azon önmaguktól is elidegenedett "intellektusok" kasztjához és újratermelődéséhez vezet, amely - a mindennapi létben is vonszolt - vízfejként nyomorítja meg tulajdonosainak érzelmi-intellektuális életét. Amúgy az ún. "alkotásaikat" elfogyasztók szellemét nemkülönben.

A világ megválthatóságának pozitív látomásait leíró irodalomnak és víziók korszakának akkor lett vége (nyugaton) amikor ennek egyik vizuális szimbólumaként 1968-ban legyártották a *2001 Űrodisszeia* tömény és bornírt giccsét (*S.Kubrick & A.C.Clarke* által), amelynek nyitó képkockái alatt *R. Strauss "Also sprach Zarathustra"* (bemutatója 1896!) korhadt, infantilis és handabanda zenéje szólalt meg, szemben az ábrázolni kívánt új világ új zenei köznyelvének valamely sokkal jobban ide kívánatos pozitív példájával.

Ehhez persze egy újszerű és klisémentes látásmódra lett volna szükség.

Például (talán a nem véletlenül nemváltó) *Wendy-Walter Carlos* (akkor már létező de nem rögzített) *Timestepje* alkalmasabb és jövő orientáltabb lett volna ide, amelyet azonban későbbi filmrendezője, pont fordítva érzékelt és alkalmazott a *Mechanikus Narancs*-ban, a zeneszerző (talán utoljára izlésesen hangszerelt)

szintetikus *Purcell* feldolgozásai mellett.

Mintahogy a *Tubular Bells*-t (1973) is az *Ördögűző* film zenéjévé sorvasztották, tökéletesen és unintelligensen félreértve azt.

Mi sem jellemzi tökéletesebben a meddővé váló intellektust, mint az effajta ötlettelen kifícamodás, defektes torzulás és régi bűzhödtt konnotatív közhelyekhez való gyáva visszatérés, arról a *hyperól* nem is beszélve amely ezt a "gyöngyszemet" máig kitartóan körülveszi.

Az itt ellenpólusként, de hiányosan felsorolt korabeli szerzők mindegyike intelligensebb lett volna : *Whitenoise, Pink Floyd, John Pfeiffer, The Wozard of Iz, Terry Riley, Wladimir Ussachewsky, Morton Subotnick, Pierre Henry, Soft Machine, François Bayle, Tod Dockstader, Olivier Messiaen, Tom Dissevelt & Kid Baltan, David Behrman, Amon Düül, Gordon Mumma, Silver Apples, Otto Luening, Charles Wuorien, Attilio Mineo* - például, vagy folytassam tovább?

Ezzel szemben rövidesen az ezt az időszakot követő zenei élet silány idolkainak a felbukkanása természetesen egybeesett ama kreatúrák és zeneileg (is) *invazíve* káros pojják sorjázásával (mint *David Bowie, Elton Jones, Lou Reed, AC/DC, Freddie Mercury, Iggy Pop*, végtelenül satöbbi), akiknek ekkorra virágzott ki hirtelen az ágyékuk és mindez akkortájt történt, amikor a zenészek a szívük tájékáról a nemiszervük elé eresztették le az elektronikus gitárokat.

(*A rajongóknak, ha ez szükséges: KMA (Kiss My Ass). A címem a szerkesztőségben, tépjenek sorszámot.*)

Ekkor a fehér ember féltekéjén 1968 után - az emberiség utolsó piciny és elbukott forradalma utáni időszakában, de az egyetemes, uniformizált fogyasztói béke, tehát az amerikai „*Pax Peristaltica*” és a valóságból az *Internet* -re kényszerített radikális hálózati közösségek megvalósulása előtt - megjelennek a nagy lélekmentő kísértetek; a borzalmas keleti társadalmak emberi nyomorúságainak filozófiai párlatait a nyugati világra rálehelő *guruk*, például *Mahārishi, Shrī Chīnmoy, Moon, Bhāgwān, Prabhūpāda, Satya Sāi*, stb.- a sor végtelen - személyében. A lemezborítók szövegeiben és címeiben elkezdenek nyüzsögni a „*surrender*”, „*devotion*”, „*karma*”, „*mulandhār*”, „*mahāvishnu*”, „*faith*”, „*anāhata*”, „*supreme*”, „*silence*” stb. kifejezések, s a kollektív, de most már csak mint úgynevezett tudati „forradalom” (később *new-age*) megindul, a hívő hindu hagyomány évezredes tradíciójához hasonlóan, az egyén sötét belső terei (*abyss*) felé, ahol a képzelt szabadság, de persze csak a magány, és a szétzúzott személyiség bebábozódott kitinváza várja a

szabadulni vágyók lelkeit. A korszak további tényezeteként burjánzó haszonleső szekták inváziója (*Morris Cerullo [USA Hitgyűli], Charles Manson, Ramakrisna, Jimmy Swaggart, Iskcon, Billy Graham, Arya Samaj, David Berg, Wicca, Osho, Jim Jones, Witchcraft, David (Waco) Koresh, Heaven's Gate, stb.stb.*) betegítik rá a fiatalok agyára a *szocium* lepedékének csillószőrös penészét.

Napjainban pedig megérhettük ama "szabadságot" ahol a *fehér ember* ipari forradalma és az annak a megfelelő minőségű „*emberi jogai*” - azaz a fogyasztói anyagcsere globális "*emberi*" joga - mindenki számára lehetővé teszi, hogy hamistudatának *mēm*-atkáit korlátlan mennyiségben, (a keleti despotikus rendszerekben ismeretlen hatékonysággal, de a hatalom egyetértésével) rázúdíthassa, a (nem) szabad piac szelektív hatékonyságával a világra.

Így lesznek tehát egyre többen az utánczó utánczói, a reciklátorok *mēm*-jeinek a *mēm*-jei, a jelenségek hamis *holo*-udvarának kultúrlovagjai (*doppelgänger*) és lerablói: - lassan már csak a *Solaris* „*vendégei*” maradnak mindenütt.

Már ha valaki érti is amire itt utalok.

A militáns szociológia mellett a *science-fiction* valódi feladata többek közt tehát éppen az is lenne (*nem lett az, mert primitív élősködők hada húzik rajta*), hogy egy MÁSIK (lakható) alternatív világot tárjon fel, írjon le. Korunkat leíró eme tehetségeinek az imperatívusza is éppen az irányadó és úttörő bozótharc kellene, hogy legyen (*noblesse oblige*) és nem a meglévő (és elfogadhatatlan) biológiai teremtés (ugye tudjuk: a *Természet a Sátán Temploma*), és a meglévő társadalmi struktúra igazolása, ezáltal/vagy/és a Földlakók (*earthlings*) "*Inter urinas et faeces nascimur*" végtelen közhelyének ezerszer reciklált kizsákmányolása.

Olyanok például mint népszerű *Isaac Asimov*, aki a lenyúlt egymondatos közhelyek és *bon-mot*-ok ötlettelen alkalmazásaiból építette fel a mauzoleumát, a törzsi hálózat és udvartartás hathatós segítségével, tudóshoz nem méltó hülyeségeket és káros légkörű, történelmietlen, bután összerakott világtörmelékeket küldött jó pénzért és hírnévért ostoba sorait inhalálók szervezetébe.

Mint nemkülönben hasonlelei (hogy - erősen hiányosan - csak a némileg ismertebbeket vuduznám ide): *Poul Anderson, R. Silverberg, Arthur C. Clarke a technogiccs királya, Damon Knight, Harlan Ellison, H.D.Franke, A.D.Foster, Harry Harrison, R.A.Heinlein, Larry Niven, K.S.Robinson, R.Sheckley, D.Wollheim, K.Wyndham, R.Zelazny, stb.stb.*

(*A rajongóknak továbbra is csak annyit: KMA (Kiss My Ass). A címem a szerkesztőségben, húzzanak sorszámot.*)

Az írni nem tudó, de az amerikai *proletkult* és ösztársadalom (*nationwide*)

esszenciájaként jól funkcionáló *Philip K. Dick* személyét csak annyiban különíteném el, hogy ő maga, ötleteinek forrásaként a skizofréniáját jelölte meg - helyesen - amely az elidegenedés és embertelenedés paranoid és ötletes prófétájává emelte a szociális lecsó (a sci-fi-t olvasó pórnép) holoudvarában. Hozzá - némileg rokonítva - a mindenkitől mindent (különösen *Chandler*-t) zavarosan lenyúló, egyébként jéghideg, de rémületesen szüklátó körű és ostoba világot leíró *Richard Morgan* könyvei, amelyekben a jelenkori posztapokapitalista világ közhelyeinek csőlátó kinagyítása folyik a lukratív hasznonlesés szolgálatában, az alternatív világleírás képtelensége és annak piacképtelensége okán is, pedig az összelopott popkulturális közhelyek szintetizálásából a képességei lehetővé tennék azt.

A túlsúlyos amerikai-angol sor itt is végtelen... jó, jó elismerem, hogy néhány jobb minőségű azért akad : *Hal Clement, R.Bradbury, C.Simak, J. G.Ballard, Fred Hoyle, C.M.Kornbluth, B.Aldiss*, a később elrongyolódott *F.Pohl, stb.*

de hol vannak ezek *Stanislaw Lem* és a *Strugackij* fivérektől vagy *Zsoldos Péter, Wolfgang Jeschke* személyiségeitől!!!!

Zárványként megemlíteném a profetikus (kanadai) *William Gibson* személyét, aki a számítógéphez mit sem értvén, 20 évvel korábban már mindent tudott és akiből az összes későbbi reciklátor hasznosító jól megélt, (többek közt a legnagyobb csalók egyike a hamislelkű *Ch.Nolan*, a tehetséges *Wachowski brothers*, az ószeres *S. Soderbergh* vagy a legnagyobb lerabló patkányarc, a képregényállú és műveltségű *Q.Tarantino*, a simlikultúra eme reciklált hullarablója, amely egy rothadt "rencer" hulladékán hívva, annak hasznosítójeként köztetszést és elismerést aratva visszajekulálja rajongói arcára mindazt, amit képes volt leszűrni rokonlelkű világából.

(Morcos rajongóknak üzenem: KMA (Kiss My Ass). A címem a szerkesztőségben, szakítsanak sorszámmal.)

Míg a tudomány területén szükségszerűen felbukkanak a társadalom önvédelmi jövőképeit vizionáló alternatív projektek (mérnöki precizitású) leírásai, (*Tao Hua Yuan, R.Steiner építészete, J.Fresco-Venus-project, Pat Parelli, Sea Orbiter, Auroville, Ecotopia, P.van Eersel, Zeitgeist-movement, Pat Parelli, stb*) de a hétköznapi "kulturélet" pozitív víziójaként ilyent a sok delirált *stupid* pokol közt nem találunk. E megvalósult és kondicionált "közkultúra" értékrendjének a mindent észrevétlenül átható negatív jellege az abban is felfejthető, hogy mindazok akik komolyan vették, és ezt valóban meg is tették, (a lakható vagy valós másvilágok leírói közt szinte egyetlen "*atlantidát*" sem találunk) mint péld. a már említett *S.Lem, A.& B.Sztrugackij, Zsoldos Péter, Wolfgang Jeschke, I.Jefremov, A.Gromova,*

Fekete Gyula (Szimmaren!!!), Pap Viola, Szilárd Leo, Bogáti Péter, B.Petecki, stb.stb. Azt tudjuk, hogy a helyiértéküknek megfelelő beágyozottságuk méltánytalan vagy félreértett, de akik azonban megmutatták hogyan kell leírni egy lehetséges (lehet, hogy olykor nem is kívánatos), de mégis "létezően" alternatív és olykor lakható másvilágot.

Ez esetben a Szerzői Jogokra sajnos a közzététel vélt hasznossága és a fentebb ábrázolt és hiányolt értékrend miatt egyáltalán nem lehetünk tekintettel, a Szerzők egyértelműen pártolnák ezt, a kieső bevételt, kérem vonják le számlámról, illetve érvényesítsék *Mr. Tarantinó-nál*, avagy **KMA**.

(Hortobágyinak Látszó 2005, <http://www.guo.hu/>, és a "Puppies & Kittens of Budavár" website levelező tagja)

*

http://www.guo.hu/WORDPRESS/Laszlo-Hortobagyi_Gayan-Uttejak-Orchestra/Thoughts_Hortopaedia/2005_eL-Hortobagyi_A-betrizalt-fukamizacios-tarsadalom_HUN.pdf

*

http://guo.hu/?page_id=782

✱

II.

Követtem a lányt.

A bútorokat mintha üvegből öntötték volna, kis fotelek, alacsony kanapé, apró székek – a félig átlátszó műanyagban világítóbogarak rajai keringtek lassan, időnként szétszóródtak, majd ismét patakokká egyesültek, és ilyenkor a bútorokban mintha halványzöld, rózsaszín csillanásokkal keveredő fénylő vér keringett volna.

– Miért nem ülsz le?

A lány a szoba végében állt. A fotel kitárult, hogy befo gadjon. Ezt utáltam. Az üveg nem volt üveg – úgy éreztem, mintha légpárnákra ültem volna, és lepillantva, az ülés meghajlított vastag lapján keresztül homályosan láthattam a padlót.

Amikor beléptem, úgy véltem, hogy az ajtóval szemközt levő fal üvegből van, és egy

másik szobát s embereket látok a falon túl. Talán éppen fogadás zajlott, csak hogy a szereplők termete természetellenesen nagy volt – rádöbbsentem, hogy az egész falat elborító televíziós képernyőt szemlélek. A hang ki volt kapcsolva: most, miután letelepedtem, hatalmas női arcot láttam, mintha az ablakon át sötét bőrű, óriás nő leskelődött volna be a szobába; ajka mozgott, beszélt, és a fülcimpáit borító pajzs nagyságú ékszerek villogtak, akár a gyémánt.

Kényelmesebben elhelyezkedtem a fotelban. A lány végigsimított a csípőjén dereka igazán kékes fémből készült szoborra emlékeztetett –, és figyelmesen rám meredt. Már nem látszott kapatosnak. Lehet, hogy korábban is csak képzelődtem.

– Hogy hívnak? – kérdezte.

– Breggnek. Hal Breggnek. És téged?

– Naisnak. Hány éves vagy?

“Furcsa szokás – állapítottam meg. – No, de mindegy... a jelek szerint így illik.”

– Negyven. Miért?

– Ó, semmi, azt gondoltam, hogy százéves vagy.

Elmosolyodtam.

– Annyi is lehetek, ha fontosnak tartod.

“Az a legmulatságosabb, hogy ez az igazság” – fordult meg a fejemben.

– Mivel kínáljalak? – érdeklődött a lány.

– Itatra gondolsz? Köszönöm, semmivel.

– Ahogy akarod.

A falhoz lépett, kis bárszekrény nyílt ki előtte. Teste eltakarta a nyílást. Amikor visszafordult, tálcán poharakat és két palackot hozott. Gyengéden megnyomta a palackot, és telitöltötte poharamat – a folyadék teljesen olyan volt, mint a tej.

– Köszönöm – szabadkoztam –, nem kérek.

– Hiszen semmivel sem kínállak – álmétkodott a lány.

Láttam, hogy hibát követtem el, noha nem tudtam, mifélet, mormogtam valamit az orrom alatt, és elfogadtam a poharat. Önmagának a másik palackból töltött. Az a folyadék olajos volt, színtelen, a felszín alatt enyhén pezsgett, egyúttal elsötétült, talán a levegővel való érintkezéstől; a lány letelepedett, és ajkával megérintve az üveget, szórakozottan megkérdezte:

– Ki vagy?

– Kol – válaszoltam. Felemeltem poharamat, mintha jobban szemügyre akarnám venni, a tejszerű folyadéknak nem volt illata. Nem kóstoltam meg.

– Nem, igazán – erősködött a lány. – Azt hitted, hogy sötétet adok, mi? Ugyan, dehogy, csak kalsz volt. Hatosban voltam, tudod, de szörnyen laposra sikerült. Hiábavaló gürzés és egyáltalán... Távozni akartam, amikor odaültél.

Feléből-harmadából mégis megértettem: úgy látszik, véletlenül az asztalához ültem, amikor a lány nem volt ott, talán táncolt? Diplomatikusan hallgattam.

– Messziről, úgy néztél ki... – nem találta a megfelelő kifejezést.

– Szolidan? – segítettem. Megrebbent a szempillája. Vajon azon is fémhártyát viselt? Nem, ez alighanem festék. Felemelte a fejét.

– Az mit jelent?

– Hát... izé... bizalomgerjesztő.

– Furcsán beszélsz. Hová való vagy?

– Messzire.

– A Marsra?

– Messzebb.

– Repülsz?

– Repültem.

– És most?

– Semmi. Visszatértem.

– De megint repülni fogsz?

– Nem tudom, valószínűleg nem.

A beszélgetés valahogy döcögött – úgy éreztem, a lány már kissé megbánta könnyelmű meghívását, ezért könnyíteni akartam helyzetén.

– Talán most már elmennék – jegyeztem meg. Még egyre kezemben tartottam az érintetlen italt.

– Miért? – álmélkodott.

– Azt gondoltam, hogy ez... kedvedre volna.

– Nem – tiltakozott –, te azt hiszed... nem, ugyan... miért nem iszol?

– Iszom.

Mégiscsak tej volt. Éjnek idején, ilyen körülmények közt! Annyira elképedtem, hogy a lány észrevette.

– Mi az, nem ízlik?

– Ez a... tej... – hebegtem. Nyilván szörnyen ostoba képet vágtam.

– Miféle tej? Ez bryt.

Felsóhajtottam.

– Ide figyelj, Nais... most már elmegyek. Igazán. Jobb lesz.

– Akkor miért ittál? – érdeklődött.

Némán rámeredtem. Nem is annyira a nyelv változott meg – csak éppen semmit sem értettem. Egy kukkot sem. Az emberek változtak meg.

(-)

Más tárgyra tértem.

– És mi az a reál?

Ez igazán főbe kólintotta. Első ízben meredt rám úgy, mint egy más világból érkezett lényre.

– A reál... az reál... – hajtogatta tanácstalanul. – Történetek, az ember nézi...

– Ez? – mutattam az üvegfalra.

– Á, nem, ez a vízió...

– Tehát micsoda? Mozi? Színház?

– Nem, a színház, tudom, mi volt... az régebbi dolog. Tudom: ott igazi emberek szerepeltek. A reál mesterséges, de nem lehet megkülönböztetni a valóságtól. Csak ha belép az ember közéjük...

– Belép közéjük?...

Az óriási fej szemét forgatta, jobbra-balra lendült, rám bámult, mintha remekül mulattatná ez a meglesett jelenet.

– Ide figyelj, Nais – jegyeztem meg hirtelen –, vagy szedem a sátorfámat, mert nagyon késő van, vagy...

– Jobban szeretném a második változatot.

– Hiszen nem is tudod, hogy mit akarok mondani.

– Hát akkor mondd meg.

– Jó. Különböző dolgok felől szeretnék még érdeklődni. A nagy, legfontosabb ügyekről már tudok egyet-mást; négy napot töltöttem az Adaptban, a Lunán. De ez csak ízelítő volt. Mit csináltok... amikor nem dolgoztok?

– Rengeteg dolgot lehet csinálni – felelte a lány. – Lehet utazgatni igazán, vagy muttal. Lehet szórakozni, reálba járni, táncolni, tereót játszani, sportolni, úszni, repülni... amit csak akarsz.

– Mi az a mut?

– Kicsit hasonlít a reálra, de mindent megérinthetsz. Járhatsz a hegyekben, mindenütt... majd meglátod magad, ezt nem lehet elmesélni. De azt hiszem, hogy másfelől akartál érdeklődni ?...

– Jól hiszed. Mi a helyzet... nők és férfiak között?

Megrezzent a szempillája.

– Azt hiszem, olyan, mint mindig volt. Mi változhatott volna?

– Minden. Amikor elrepültem, ne vedd rossz néven, egy lány, mármint egy magadfajta lány, nem vitt volna magához éjszakának idején.

– Igazán? Miért?

– Mert annak meghatározott értelme volna.

A lány hallgatott egy pillanattal.

– És honnan tudod, hogy nem volt? Az arckifejezésem mulattatta.

Ráméredtem, erre abbahagyta a mosolygást.

– Nais... hogyan... – dadogtam. – Fogsz egy vadidegen fickót és...

Néma maradt.

– Miért nem válaszolsz?

– Mert semmit sem értesz. Nem tudom, hogyan magyarázzam meg neked. Ez ugyanis semmit sem jelent, tudod...

– Aha, semmit sem jelent – ismételt meg szavait. Nem bírtam ülve maradni. Felálltam. Szórakozottságomban szinte felpattantam. Nais összerezzen.

– Bocsánat – mormogtam, és sétálni kezdtem. Az üveg mögött reggeli verőfényben fürdő park terült el; a halványrózsaszín levelű fák sora közt három fiú haladt, ingük mellvértként csillogott.

– A házasság megmaradt?

– Természetesen.

– Egy kukkot sem értek! Magyarázd meg nekem. Beszélj. Meglátsz egy férfit, aki tetszik, és anélkül, hogy ismernéd, egyszeriben...

– De hát mit beszéljek erről? – kérdezte kelleetlenül. – Vajon a te idődben, akkoriban... egy lány nem engedhetett be férfit a szobájába?

– Megtehetette, persze, sőt, azzal a szándékkal is, de... nem öt perccel a megismerkedésük után...

– Hanem hány perccel később?

Végigmértem. Komolyan tette fel a kérdést. No, igen, honnan tudhatta volna; vállat vontam.

– Nem az idő számított, hanem... hanem először vala mit... látnia kellett benne, meg kellett ismernie, szeretnie, először együtt jártak...

– Várj – intett. – Azt hiszem, hogy te... félreérted a dolgot. Hiszen brytet kaptál tőlem.

– Miféle brytet? Á, azt a tejet? Na és?

– Mi az, hogy no és? Hát... nem volt bryt? Kitört belőle a kacagás; szinte dülöngélt a nevetéstől. Egyszer csak abbahagyta, rám pillantott, és fülig elpirult.

– Te azt hitted... azt hitted, hogy én... nem!!

Leültem. Az ujjaim remegtek, valamivel el kellett foglalni a kezemet. Zsebemből cigarettát vettem elő, és rágyújtottam. A lány tágra nyitotta szemét.

– Mi ez?

– Cigaretta. Mi az, ti nem dohányoztok?

– Először látom... ilyen a cigaretta? Hogyan bírod így beszívni a füstöt? Nem, várj... a másik dolog fontosabb. A bryt nem tej. Nem tudom, hogy mi van benne, de... idegennek mindig brytet szokás adni.

- Férfinak?
 - Igen.
 - Na, és ez mire jó?
 - Arra, hogy illedelmes legyen... annak kell lennie. Tu dod, mit... talán egy biológus megmagyarázza neked.
 - Pokolba a biológussal. Ez annyit jelent, hogy egy férfi, ha brytet kapott tőled, semmire sem képes?
 - Természetesen.
 - És ha nem akarja felhajtani?
 - Hogyan volna lehetséges, hogy ne akarja?
- Itt már megszakadt közöttünk a megértés fonala.
- De hiszen nem kényszerítheted – kezdtem újra türelmesen.
 - Egy örült talán nem inná meg... – jelentette ki habozva –, de még egyetlenegyszer sem hallottam ilyesmiről...
 - Ez afféle szokás?
 - Nem tudom, mit válaszoljak? Te megszokásból nem jársz meztelenül?
 - Aha. No, bizonyos értelemben... igen. De a strandon levetkőzhetsz.
 - Pörére? – firtatta váratlan érdeklődéssel.
 - Nem. Fürdőruhára... de az én időmben voltak emberek... nudistáknak hívták őket.
 - Tudom. Nem, az más, én azt hittem, hogy ti mindannyian...
 - Nem. Szóval, ez az ivás... olyan, mint a ruha viselés? Olyan szükségesség?
 - Igen. Ha... ketten vannak.
 - No, és aztán?
 - Mi az, hogy aztán?
 - Másodszorra?
- Ostoba beszélgetés volt, és pokolian éreztem magam, de végül is a végére kellett járnom!
- Azután? Sokféleképpen alakulhat. Egyeseknek... mindig brytet adnak...
 - Ezt a téstát! – szaladt ki a számon.
 - Az mit jelent?
 - Semmit, semmit. És ha a lány megy valakihez, akkor mi történik?
 - Akkor a férfi otthon issza meg a brytet. Nais szinte szánakozva vett szemügyre. Én azonban nem tágítottam.
 - És ha nincsen brytje?
 - Nincsen brytje? Az hogyan fordulhatna elő?
 - No, elfogyott. Vagy... hiszen a férfi hazudhat is. Felkacagott.
 - De hiszen... azt képzeled, hogy én ezeket az üvegeket itt tartom, a lakásban?

– Nem? Hát hol?

– Azt sem tudom, honnan kerülnek elő. Volt-e a te időd ben vízvezeték?...

– Volt – dörmögtem komoran. Természetesen az ellen kezdője is elképzelhető volt. Egyenesen a fáról jövet is beszállhattam volna a rakétába. Egy pillanatig dühögtem, de erőt vettem magamon; végül is nem a lány hibája volt.

– No, látod... tudtad-e, merről folyik a víz, mielőtt...

– Értem, ne folytasd. Jó. Tehát ez afféle biztonsági szer? Nagyon furcsa!

– Legkevésbé sem tartom annak – ellenkezett. – Mi az a szvettered alatt?

– Az ingem.

– Az micsoda?

– Még nem láttál inget?! Olyan, no... fehérnemű. Nylonból. Felhajtottam a szvetterem ujját, és megmutattam az ingemet.

– Érdekes – jegyezte meg.

– Szokás dolga... – feleltem tanácstalanul. Persze, az Adaptban figyelmeztettek, hogy ne öltözködjem úgy, mint száz évvel ezelőtt; nem hallgattam rájuk. De el kellett ismernem a lány igazát: a bryt az volt számomra, ami neki az ingem. Végül is, senki sem kényszerítette az embereket arra, hogy inget viseljenek, mégis mindenki megtette. Úgy látszik, ugyanígy volt a bryttel.

– Meddig hat a bryt? – érdeklődtem.

Enyhén elpirult.

– De nagyon sietsz. Még semmit sem lehet tudni.

– Nem mondtam semmi rosszat – mentegetőztem –, csak tudni akartam... miért nézel így? Mi bajod? Nais!

Lassan felemelkedett helyéről, megállt a fotel mögött.

– Mit mondtál... mennyi ideje... százhusz éve?...

– Százhuszonhét. No, és?

– Vajon... betrizáltak téged?

– Az micsoda?

– Nem betrizáltak?!

– Hiszen még azt sem tudom, hogy ez mit jelent. Nais... Kislány, mi bajod?

– Nem... Nem betrizáltak – suttogta. – Ha megtették volna, bizonyára tudnád... Egy lépést tettem feléje. Tiltakozva felemelte kezét.

– Ne közeledj. Ne! Ne, könyörgök!

A falhoz hátrált.

– Hiszen magad mondtad, Nais, hogy ez a bryt... máris leülök. No, ülök, nem látod, nyugodj meg. Mi van azzal a be... mivel is?

– Nem tudom pontosan. De... mindenkit betrizálnak a születése után.

- Mi az?
 - Azt hiszem, hogy valamit a vérbe juttatnak.
 - Mindenkinek?
 - Igen. Mert... a bryt... anélkül nem hat. Ne mozdulj!
 - Gyerekem, ne nevettesd ki magad!
- Eloltottam a cigarettámat.
- Hiszen nem vagyok vadállat... Ne haragudj, de... úgy érzem, hogy ti mindannyian kissé meghibbantatok. Ez a bryt... no, ez egészen olyan, mintha mindenkinek bi lincsbe vernék a kezét, mert hátha akad egy tolvaj. Végül is... egy kis bizalmat is lehet előlegezni.
 - Remek vagy – a lány mintha egy kissé lecsillapodott volna, de még most sem ült le.
 - Akkor miért háborodtál fel annyira az előbb, hogy idegeneket hozok magammal!
 - Az más.
 - Nem látom a különbséget. Biztos, hogy nem betrizáltak?
 - Nem.
 - De talán most? Amikor visszatértél?
 - Nem tudom. Különböző injekciókat kaptam. Van en nek valami jelentősége?
 - Van. Beoltottak? Akkor jó. Nais leült.
 - Megkérnélek valamire – kezdtem olyan nyugodtan, ahogy csak tőlem telt. – Meg kell magyaráznod...
 - Mit?
 - A rémületedet. Féltél, hogy rád vetem magam, vagy mi? Hiszen ez képtelenség!
 - Nem. Józan ésszel gondolkodva, nem, de... erős ér zés volt, tudod. Afféle vad rettegés. Még sohasem láttam olyan embert, aki ne lett volna...
 - De hát ezt nem lehet felismerni?
 - De lehet. Mennyire lehet!
 - Hogyan?
- A lány hallgatott.
- Nais...
 - Én...
 - Mi?
 - Félek...
 - Megmondani?
 - Igen.
 - De miért?
 - Ha megmondanám, megértenéd. Mert látod, nem a bryttel betrizálnak. A bryt csak... mellékes... Másról van szó... – Sápadt volt, az ajka remegett. “Micsoda világ – villant

át az agyamon –, micsoda világ!”

– Nem bírom. Szörnyen félek.

–Tőlem?!

– Igen.

– Esküszöm neked, hogy...

– Nem, nem... én hiszek neked, csak... ezt nem érthe ted meg.

– Nem mondd meg nekem?

Lehetett valami a hangomban, mert erőt vett magán. Az arca elkomorult. A szemén láttam, mennyire erőlködik.

– Ez... arra való... hogy ne lehessen... ölni.

– Lehetetlen! Embert?!

– Senkit...

– Állatot se?

– Azt sem. Senkit...

Ujjait összekulcsolta, majd elengedte, és nem vette le ró lam a tekintetét... mintha szavaival láthatatlan láncról sza badított volna el engem, mintha kést adott volna a kezem be, amellyel leszúrhatom.

– Nais – biztattam suttogva –, Nais, ne félj. Igazán...

Nincs kitől félned.

Mosolyogni próbált.

– Idefigyelj...

– Tessék?

– Amikor megmondtam neked...

– Semmit sem éreztél?

– Mit kellett volna éreznem?

– Gondold el, hogy megteszed azt, amit mondtam ne ked...

– Hogy gyilkolok? Ezt képzeljem el?

Nais megremegett.

– Igen...

– No, és?

– És semmit sem érzel ?

– Semmit. De, hiszen ez csak gondolat, és eszem ágában sincs...

– De megteheted? Ugye? *Igazán* megteheted? Nem – suttogta alig rezdülő ajakkal, mintegy önmagának –, te nem vagy betrizálva...

Csak most világosodott meg előttem az egész dolog, és megértettem, hogy ez erős megrázkódtatás lehetett szá mára.

– Ez nagy dolog – dörögtem, majd hozzátettem: – De talán jobb volna, ha az

emberek... mesterséges szerek nélkül... szoknának le róla...

– Nem tudom, talán – felelte. Felsóhajtott. – Most már tudod, miért ijedtem meg?

– Az igazat megvallva, nem egészen. Talán egy kissé. Csak nem gondoltad, hogy téged...

– Milyen furcsa vagy! Egészen olyan, mintha nem volnál... – elharapta szavát.

– Ember?

Megrebbent a szempillája.

– Nem akartalak megbántani, csak látod, ha köztudomású, hogy soha senki még csak nem is gondolhat rá... tudod... és váratlanul felbukkan egy hozzád hasonló vágású férfi, akkor a pusztaság lehetőség... az, hogy olyan...

– Az lehetetlen, hogy mindenki... hogy is mondják?... Izé, betrizált legyen!

– Miért? Mindenki, ha mondom!

– Nem, lehetetlen – makacskodtam. – És a veszedelmes foglalkozások üzöi? Hiszen szükségük van...

– Nincsenek veszedelmes foglalkozások.

– Mit beszélsz, Nais? Hát a pilóták? Hát a különböző mentőszolgálatok személyzete? Hát azok, akik a tűz, a víz ellen küzdenek...

– Ilyenek nincsenek – felelte. Azt hittem, hogy rosszul hallok.

– Micsodaa?

– Nincsenek – ismételte meg. – Az ilyesmit robotok végzik.

Elnémultunk. Magamban megállapítottam, hogy nehezen fogom megemészteni ezt az új világot. És váratlanul meglepő vélemény alakult ki bennem, hiszen magam sem tételeztem volna fel soha, hogy így értelmezem a dolgot, ha valaki csak mint elméleti lehetőségként vázolta volna előttem ezt a helyzetet: úgy éreztem, hogy ez az eljárás, amely kiöli az emberből a gyilkost... az ember megnyomorítása.

– Nais – szólaltam meg –, már nagyon későre jár. Legjobb, ha felkerekedem.

– Hová?

– Nem tudom. Az ám! Az állomáson várnia kellett volna engem egy fickónak az Adaptból. Egészen megfeledektem róla! Tudod, nem bírtam megtalálni. Nos, akkor... majd szállodát keresek. Feltételezem, hogy akad?

– Akad. Hová való vagy?

– Idevalósi vagyok. Itt születtem.

E szavak után újra megrohant az az érzés, hogy mindez valószerűtlen, és már nem voltam biztos sem abban a csak bennem létező városban, sem ebben a kísérteties településben, amelynek szobáiba óriások feje leskelődik be; átvillant agyamon, hogy talán megint a hajón vagyok, és újra lidérc-nyomásos, különösen valóság ízű álomgyötör a visszatérésről.

– Bregg – a lány hangját, mintha messziről hallottam volna. Összerezzenem. Teljesen meglepedkeztem róla.

– Igen... tessék?

– Maradj.

– Micsoda?

Nais hallgatott.

– Azt akard, hogy maradjak? Hallgatott. Hozzáléptem, a fotel fölé hajolva átöleltem hűvös karjait, magamhoz vontam. Feje hátrahanyatlott, fogsora felragyogott, nem kívántam a lányt, csak annyit akartam mondani: “Hiszen félsz tőlem” – és hadd mondja ő, hogy nem. Semmi többet. Szemét lehunyta, majd felvillant szempillája alól szemének fehérje, az arca fölé hajoltam, közről belepillantottam üveges szemébe, mintha így akarnám megismerni és megosztani vele félelmét. Lihegve próbálta kitépni magát, de ezt nem éreztem, csak amikor feljajdult: “Nem! Nem!” – lazítottam meg szorításomat. Kis híján elvágódott. Ott állt a fal tövében, és részben elta karta a mennyezetig érő, óriási, széles csontú arcot, amely szünet nélkül beszélt, ott, az üveg mögött, és túlzottan mozgatta hatalmas ajkát, húsos nyelvét.

– Nais... – szólítottam meg halkán. Kezem lehanyatlott.

– Ne gyere közelebb!

– Hiszen magad mondtad... A szeméből látszott, hogy nincs magánál. Átvágtam a szobán. Tekintetével követett, mintha én... mintha ketrecben állt volna...

(-)

A történelemmel kellett volna kezdenem, de a szociológiába fogtam bele, mert egyszeriben a lehető legtöbbet akartam megtudni. De csakhamar meggyőződtem róla, hogy nem boldogulok. Nehéz, különleges matematikával terhelték meg, és ráadásul a szerzők számomra ismeretlen tényekre hivatkoztak. Ezenkívül sok szót nem értettem, és jelentésüket a lexikonban kellett megkeresnem. Így hát leszálltam a magas lóról, és elővettem egy közönséges iskolai történelemkönyvet. Ahelyett, hogy sorjában haladtam volna, azonnal kikerestem a betrizálásról szóló fejezetet.

Az elméletet hárman, Bennet, Trimaldi és Zacharow, dolgozták ki. Innen az elnevezés. Csodálkozva tudtam meg, hogy kortársaim voltak – elméletüket pedig egy évvel elrepülésünk után tették közzé. Természetesen óriási ellenállásba ütköztek. Kezdetben senki sem volt hajlandó komolyan foglalkozni a tervvel. Később az ENSZ elé került. Egy ideig albizottságtól albizottságig vándorolt – úgy látszott, hogy elmerül a végtelen értekezletek tengerében. De időközben a kísérletezés szépen haladt, ésszerűsítéseket alkalmaztak, tömeges kísérleteket végeztek állatokon, majd

embereken (elsőként maguk a feltalálók kezeltették magukat – Trimaldi egy időre megbénult, mert még nem tudták, hogy a betrizálás milyen veszedelmes felnőttek számára, és ez a szerencsétlen eset újabb nyolc évre visszavetette az ügyet). Ennek ellenére a Nullától számított tizenhetedik évben (ez az én magán időszámításom volt – Nulla jelezte a Prométheusz indulását) megszületett a döntés a betrizálás általános bevezetéséről. Ez azonban csak kezdete és nem vége volt az emberiség humanizációjáért vívott harcnak (így nevezte a tankönyv). Sok országban a szülők nem engedték betrizálni gyermeküket, és megtámadták az első betro-állomásokat; több tucatot teljesen elpusztítottak. Húsz évig tartott a rendbontások, megtorlások, a kényszer és az ellenállás korszaka. A tankönyv erről csak általánosságban szólt, nagyon is érthető okokból. Megfogadtam, hogy majd forrásmunkákban utánaézek a részleteknek, de nem szakítottam félbe olvasmányomat. A változás csak akkor szilárdult meg, amikor az első betrizált nemzedékeknek már gyermekei születtek. A kezelés biológiai oldaláról a könyvecske hallgatott. Ehelyett bőségesen zengte Bennet, Trimaldi és Zacharow dicséretét. Javaslat született, hogy az Új Kor éveit a betrizálás bevezetésétől számítsák, de ezt elvetették. Az időszámítás nem változott. Az emberek változtak. A fejezet a Humanizmus Új Koráról fellengzős körmondatban végződött.

Előkerestem Ullrich monográfiáját a betrizálásról. Megint csupa matematika, de elhatároztam, hogy átrágom magam rajta. Az eljárás nem az utódlási plazmát érintette, mint ahogy ettől titokban féltem. Egyébként, ha ezen alapult volna, nem kellene betrizálni minden újabb nemzedéket. Megkönnyebbülten fellelegeztem. Mindig megmaradt, legalábbis elméletileg, a visszatérés lehetősége. Az élet korai szakaszában, a proteolitikus enzimek segítségével hatottak a fejlődő nyúltagyra. Az eredmények: az agresszív hajlamok nyolcvan-nyolcvannyolc százalékkal csökkentek a nem betrizáltakhoz viszonyítva; kiküszöbölték, hogy gondolattársítás keletkezzék az agresszív cselekedetek és a pozitív érzelmek övezete között; általában nyolcvanhét százalékkal csökkent annak lehetősége, hogy a betrizált vállalja életének kockáztatását. A legnagyobb eredményként azt jelöltek meg, hogy a változások nem hatottak károsan sem az értelem fejlődésére, sem az egyéniség kialakulására, és ami talán még fontosabb – a létrejött korlátozások nem hatottak félelemképzetek útján. Más szóval, az ember nem azért nem gyilkolt, mert félt magától a tettől. Az ilyen következmény neurotikussá tenné, rettegéssel fertőzné meg az egész emberiséget. Az ember nem ölt, mert “ez nem fordulhatott meg a fejében”.

Ullrich egyik mondata meggyőzött; a betrizálás inger hiánya, és nem tilalom útján idézi elő az agresszivitás eltűnését. Némi töprengés után mégis úgy véltem, hogy ez nem magyarázza meg a legfontosabbat: a betrizált ember gondolkodásmódját. Hiszen

ezek teljesen normális emberek voltak, az égvilágon mindent el tudtak képzelni. Így tehát a gyilkosságot is. Akkor hát mi hiúsította meg a gyilkosság végrehajtását?

A magyarázatok, amelyeket végül is megtaláltam, nem teljesen vágtak egybe. Undorhoz hasonló repulsió; a nem betrizált számára érthetetlenül felfokozódott kelletlenség; igen érdekesek voltak a megfigyelt személyek nyilatkozatai, akiknek annak idején – nyolcvan évvel ezelőtt – az volt a feladata Trimaldi Róma környéki intézetében, hogy áttörjék az elméjükben emelt láthatatlan korlátot. Ez volt talán a legfurcsább mindabból, amit elolvastam. Egyikük sem törte át, de mindegyik kissé másképp számolt be e próbálkozással összefüggő élményeiről. Egyeseknél a pszichikai jelenségek kerekedtek felül – szökni akartak, menekülni a rájuk kényszerített helyzetből. Ennél a csoportnál a próbák megismétlése erős fejförcsöket váltott ki, és a makacs ismétlések végül idegbajt okoztak, amelyet azonban gyorsan gyógyítani lehetett. Másoknál fizikai tünetek kerültek előtérbe: izgatott lélegzés, fuldoklás érzete; állapotuk a rettegés tüneteire emlékeztetett, de az illetők nem arra panaszkodtak, hogy félnek, hanem csakis testi bántalmakra.

Pilgrin vizsgálata szerint látszólagos gyilkosságot, például bábun, a betrizáltak tizennyolc százaléka bírt végrehajtani, de teljesen bizonyosnak kellett lenniük abban, hogy élettelen bábuval van dolguk.

A tilalom kiterjedt mindenfajta magasabbrendű állatra, de hüllőkre, csúszómászókra nem; nem vonatkozott a rovarokra sem. Természetesen a betrizáltak nem ismerték a tudományos állattani rendszereket. A tilalom egyszerűen összefüggött az emberhez való hasonlóság fokával, úgy, ahogy azt általában elfogadják. Akár művelt valaki, akár nem, a kutyát közelebb állónak tekinti, mint a kígyót – ezzel világossá vált az ügy.

Még rengeteg más művet lapoztam át, és elismertem, igazuk van azoknak, akik szerint egy betrizáltat introspektív módon csak egy másik betrizált érthet meg. Vegyes érzelmekkel tettem félre ezt az olvasmányt. Leginkább az aggasztott, hogy nem akadtak bíráló, sőt, gúnyolódó szellemű dolgozatok, az eljárás káros hatásait összefoglaló elemzések, mert hogy ilyenek voltak, abban egy pillanatig sem kételkedtem; nem mintha nem tiszteltem volna a kutatókat, hanem egyszerűen azért, mert ez a lényege mindenféle emberi kezdeményezésnek: elképzelhetetlen az öröm öröm nélkül.

Murwick kis terjedelmű szociográfiai vázлата sok érdekes adattal szolgált a betrizálás kezdetével együttjáró ellenállási mozgalomról. Ez a leghevesebb azokban az országokban volt, amelyekben évszázadokra nyúltak vissza a véres küzdelmek hagyományai, mint például Spanyolország és Latin-Amerika egyes államai. A betrizálás ellen küzdő illegális szövetségeket egyébként szinte az egész világon

megszervezték, különösen Dél-Afrikában, Mexikóban és egyes trópusi szigeteken. Mindennemű eszközt felhasználtak, orvosi bizonyítvány hamisításától egészen az eljáró orvosok meggyilkolásáig. A tömeges ellenállás és az elkeseredett összecsapások korszaka után látszólagos megbékélés következett, látszólagos, mert akkor alakult ki a nemzedékek ellentéte. A fiatal, felnövekvő, betrizált nemzedék elutasította az emberiség vívmányainak jelentős részét – gyökeresen átértékelte az erkölcsöket, szokásokat, a művészetet, az egész kulturális örökséget. A változás óriási területeket ölelt fel, a szerelmi élettől a társaságbeli szokásokon át, egészen a háború megítéléséig.

Természetesen felkészültek az emberiség történelmének erre a nagy fejezetére. A törvény csak öt évvel megszavazása után lépett életbe, mert azalatt előkészítették a nevelők, a pszichológusok és a szakemberek óriási seregét, amelynek ügyelnie kellett arra, hogy az új nemzedék a helyes irányban fejlődjön. Szükség volt teljes iskolai reformra, a műsortervek, olvasmányok, filmek átalakítására. A betrizálás – hogy néhány szóval érzékeltessem a fordulat méreteit – az első évtizedben a nemzeti jövedelem kb. negyven százalékát emésztette fel az egész Földön a maga szerteágazó következményeivel és szükségszerűségeivel.

Ez a nagy tragédiák korszaka volt. A betrizált ifjúság idegenné vált saját szülei számára. Más dolgok iránt érdeklődött. Undorodott az idősebbek véres ízlésétől. Egy negyed évszázadra kétféle folyóiratot, könyvet, színdarabot kellett írni: az egyiket a régi, másikat az új nemzedék számára. De mindez nyolcvan évvel ezelőtt történt. Jelenleg már a harmadik betrizált nemzedék gyermekei születtek, és már csak maroknyi betrizálatlan maradt, ezek százharminc éves aggastyánok voltak. Az öregek ifjúságának tartalmát az új nemzedék ugyanannyira távolinak érezte, mint a kőkorszak hagyományait.

(részletek)

Stanislaw Lem

Visszatérés

EURÓPA KÖNYVKIADÓ BUDAPEST 1979

EURÓPA • ZSEBKÖNYVEK

A FORDÍTÁS AZ ALÁBBI KIADÁS ALAPJÁN KÉSZÜLT:

STANISLAW LEM POWRÓT Z GWIAZD,

CZYTELNIK, WARSZAWA, 1961

HUNGARIAN TRANSLATION

© MACH P. EDWARD, 1964

*

BESZÁMOLÓJELENTÉS KONBIZ-2

No 013/99

Észak-Ural

Dátum: 99. március 26.

Szerző: T. Glumov felügyelő

Téma: 009 "Az öreg hölgy látogatása"

**Tartalom: Fukamifobia, A kötelező bioblokádról hozott törvény módosításának története.
(részlet)**

Az utóbbi száz esztendőben bekövetkezett tömeges fóbiák keletkezését elemezve arra a meggyőződésre jutottam, hogy a 009-es téma keretein belül érdeklődésünkre tarthatnak számot azok az események, melyek a Világtanács által A bioblokádról hozott törvény módosításának

85. február 2-i elfogadását megelőzték.

Figyelembe kell vennünk a következőket:

1. A bioblokád nem más, mint a tokiói eljárás, amit a Földön és a Peremvidékeken már közel százötven esztendeje alkalmaznak. A bioblokád nem szakkifejezés, főként újságírók alkalmazzák. Az orvosszakértők ezt az eljárást fukamizációnak hívják, Natalja és Hosiko Fukami tiszteletére, akik először határozták meg elméletileg és alkalmazták a gyakorlatban. A fukamizáció célja, hogy az emberi szervezetet a külső körülményekhez természetes módon a legmagasabb szinten adaptálják (bioadaptáció). A fukamizációs eljárás klasszikus formáját kizárólag csecsemőkön végzik, a méhen belüli időszak végétől kezdve. Amennyire sikerült megállapítanom és megértenem, az eljárás két szakaszból áll.

Az UNBLAF vakcina bevitele a szervezetbe (az "élet baktériumának" a kultúrája) néhányszorosára növeli a szervezet ellenálló képességét a különböző vírusos, bakteriális és spóras fertőzésekkel, valamint mindenféle szerves méreggel szemben. (Voltaképp ez a bioblokád.).

A hipotalamusz mikrohullámokkal történő ingerlése sokszorosára növeli a szervezet alkalmazkodóképességét a környezet olyasfajta fizikai behatásaival szemben, mint erős radioaktív sugárzás, kellemetlen összetételű légkör, magas hőmérséklet. Azonkívül többszörösére nő a szervezet regenerációs képessége külső szerveinek sérülésekor, tágul a szem renehártyájának felfogóképessége, nő a pszichoterápiás

érzékenység stb.

A fukamizációs eljárás teljes utasításszövegét mellékelten közöljük.

2. A fukamizációs eljárást a 85-ös esztendőig kötelezően alkalmazták, a kötelező fukamizációról hozott törvénynek megfelelően. 82-ben a Világtanács vizsgálatára módosítást eszközöltek a törvénytervezeten, ami feloldotta a Földön született csecsemők kötelező fukamizációját. A módosítás a fukamizációs eljárást úgynevezett "felnőtségi oltással" cserélte fel, amit a tizenhatodik életévüket betöltött egyéneknek írtak elő. 85-ben a Világtanács (alig 12 szavazatnyi többséggel) elfogadta A kötelező bioblokádról szóló törvény módosítását. A módosításnak megfelelően a kötelező fukamizációt eltörölték, alkalmazását teljességgel a szülőkre bízták. Azok a személyek, akiket csecsemőkorukban nem vetettek alá a fukamizációnak, jogosultak arra, hogy később visszautasítsák a "felnőtségi oltást" is, azonban ebben az esetben elvesztették annak a lehetőségét, hogy olyan szakterületeken dolgozzanak, melyek nagy fizikai és pszichikai megterheléssel járnak. Az NBI adatai szerint a Földön jelenleg mintegy egymillió serdülő él, akit nem vetettek alá fukamizációnak, és közel húszszer olyan személy, aki lemondott a "felnőtségi oltásról"

UTASÍTÁS

az újszülött antenatális és postnatális fukamizációjának fokozatos elvégzésére

1. Még kell határozni a szülési tevékenység pontos kezdetét a páros értékek módszerével. (Ajánlott diagnosztika: a NIMB radioimmun elemzőkészülék, az FDH-4-es és FDH-8-as készlet.)

2. Legkevesebb 18 órával a méh elsődleges izomkontrakciójának beindulása előtt külön meg kell határozni a magzat és a magzatvíz nagyságát.

Megjegyzés: kötelező a Lazarevics-módosító eljárás! A számítások csak a Bioadaptációs Intézet faji különbséget figyelembe vevő nomográfiái alapján végezhetők el.

3. Meg kell határozni az UNBLAF szérumszükséges mennyiségét. A fehérjealapú mérgek, illetve a fehérjeszerű és gaptoid szerkezetű szerves vegyületekkel szembeni tartós immunitás csak akkor érhető el, ha 6,8094 gamma/mól dózis jut egygrammnyi limfoidszövetre.

Megjegyzés: a) Ha a nagyság indexe kisebb 3,5-nél, a dózis 16%-kal nő.

b) Több magzat esetében a bevendő szérumszösszmenyisége magzatonként 8%-kal nő (kettes ikreknél 8%, hármas ikreknél 16% és így tovább).

4. Az elsődleges kontrakció kezdete előtt 6 órával a hasfalán át nullinjektorral a belső magzataburokba be kell vinni a kiszámított mennyiségű UNBLAF szérumsot. A

bevített oldalvást, a magzat hátoldala felől végzik.

5. A születés után 15 perccel el kell végezni az újszülött timuszának cintográfiai vizsgálatát. Ha a timusz indexe kisebb 3,8-nál, akkor a köldöki vénába még 2,6750 gamma/mól adagnyi UNBLAF-II. szérumot kell bevinni.

6. Hőemelkedés esetén az újszülöttet azonnal steril boksza kell áthelyezni. Az első természetes etetés legkorábban a normális hőmérséklet beállta után 12 órával lehetséges.

7. 72 órával a születés után el kell végezni az adaptogenezis hipotalamuszi zónájának ingerlését mikrohullámokkal. A zónák topografikus meghatározását a BINAR-1 program alapján kell végrehajtani. A hipotalamusz zónáinak az alábbi értékek felelnek meg:

1-es zóna: 36-42 neuron

2-es zóna: 178-194 neuron

3-as zóna: 125-139 neuron

4-es zóna: 460-510 neuron.

Megjegyzés: a mérések végzésekor meg kell győződni róla, hogy a születési hematóma teljesen felszívódott.

A kapott adatokat be kell táplálni a BIOFAKIMPULZUS-ba.

AZ IMPULZUST. KÉZZEL KORRIGÁLNI SZIGORÚAN TILOS!

8. Az újszülöttet be kell helyezni a BIOFAKIMPULZUS kamerába. A fej beállításánál különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a "sztereotakszisz" skálán az eltérés ne legyen nagyobb 0,0014-nél.

9. Az adaptogenezis hipotalamuszi zónáinak mikrohullámú ingerlése az álm második mélységi szintjének elérésekor végzendő, ami megfelel az encefalogram 1,8-2,1 mikrovolt nagyságú alfa-ritmusának.

10. Az összes számítást feltétlenül be kell vezetni az újszülött személyi lapjára.

A Bioblokád törvény 85. évi módosításához vezető eseményekből kiindulva az alábbiakat állapítottam meg:

1. A fukamizáció másfél évszázados globális gyakorlata alatt egyetlen olyan eset sem fordult elő, amikor az eljárás valakinek is kárt okozott volna. Ezért nem lepődhetünk meg, hogy 81 tavaszáig az anyák rendkívül ritkán utasították vissza a fukamizációt. Azoknak az orvosoknak a túlnyomó többsége, akikkel erről konzultációt folytattam, a megjelölt időpontig nem hallott ilyen esetekről. Ám a fukamizációval szemben elméleti és propaganda jellegű tiltakozásra többször is sor került, íme, századunk legjellegzetesebb publikációi:

Debuze Ch.: Embert szerkeszteni? Lion, 32.

A nagy (napjainkban már elfeledett) antieugenetikus utolsó könyvének posztumusz

kiadása. A könyv második része a fukamizáció ellen szól, ami nem más, mint arcátlan és burkolt beavatkozás az emberi szervezet természetes állapotába. A szerző hangsúlyozza, a fukamizáció keltette változások megfordíthatatlanok ("...soha, senkinek nem sikerült még újból nyugalmi állapotba hozni a felizgatott hipotalamuszt..."), a legfőbb hangsúlyt azonban arra a körülményre helyezte, hogy ez tipikusan eugenetikai eljárás, melyet a világtörvény tekintélye erősít immár hosszú évek óta, ostoba és csábító precedensként szolgál újabb eugenetikai kísérletek lefolytatására.

C. Pumewoor.: Rider: jogok és kötelességek. Bangkok, 15.

A szerző a Riderek Világszervezetének alelnöke, a riderek maximális beavatkozását népszerűsíti az emberiség tevékenységébe. A fukamizáció ellen emel szót, s az általa gyűjtött statisztikai adatokra támaszkodik. Azt állítja, hogy a fukamizáció, úgymond, kedvezőtlen a rider-potencia kialakulására az emberi fajnál, jöllehet a riderek viszonylagos aránya a fukamizáció alkalmazása alatt nem csökkent, viszont ez idő alatt egyetlen olyan rider sem jelentkezett, akinek hatását azokéhoz lehetne mérni, akik a XXI. és a XXII. század végén tevékenykedtek. Felhív a fukamizáció megszüntetésére – kezdetben legalább a riderek gyerekei és unokái esetében. (A könyv anyagai reménytelenül előregedtek: a harmincas években hihetetlen hatású riderek egész csapata jelentkezett – Alekszandr Solemba, Péter Dzomny és mások).

August Ksezis: Próbakő. Athén, 3.

A noofilizmus híres elméleti szakembere és szószólója brosúráját a fukamizáció inkább költői, mintsem racionális kritikájának szentelte. A noofilizmus tézisein belül maradv, Jakowitz elméletének sajátos vulgarizálásával, szerinte a Világmindenség nem más, mint a nookozmosz tartálya, ahová haláluk után betáplálódik az emberi egyedek mentális-érzelmi kódja, írása alapján megállapíthatjuk: Ksezisnek fogalma sincs a fukamizációról, valami apendektómiához hasonló műveletnek képzei azt el, s szenvedélyesen felszólít arra, hogy tekintsenek el ettől az oly durva, a mentális-érzelmi kódot megnyomorító és torzító eljárástól. (Az NBI adatai szerint a törvénymódosítás elfogadása után a noofilisták kongregációjának egyetlen tagja sem engedte, hogy gyermekét fukamizációnak vessék alá.)

Tosewell G.: A vakmerő ember. Birmingham, 51.

Ez a monográfia szerfölött tipikus példája azoknak a könyvtárnyi kiadványoknak és

brosúráknak, melyek a technológiai haladás lassítását népszerűsítik. Ezeket a könyveket a tagorei típusú, fejlődésükben elmaradt civilizációk, illetve a leónidaszi biocivilizáció apológiája jellemzi. A technológiai fejlődés a szerző szerint a Földön már eljátszotta a maga szerepét. Az emberiség kiáradását a világűrbe egyfajta szociális vándorlásként mutatja be, amit a jövőben kegyetlen kiábrándulás követ. Az Értelmes Ember Vakmerő Emberré változik, aki a racionális és érzelmi információk után folytatott hajszában éppen az információk minőségét veszíti el. (Magától értetődik, hogy a pszichokozmoszról kapott információk összehasonlíthatatlanul magasabb rendűek, mint a szó legszélesebb értelmében vett Külső Világúrról szerzett információk.) A fukamizáció éppen azért rossz szolgálatot tesz az emberiségnek, mert elősegíti, hogy az Értelmes Ember Vakmerő Emberré változzon, szélesíti és lényegében ösztönzi az ember expanzivista potenciálját. Azt ajánlja, hogy az első szakaszban legalább a hipotalamusz ingerlésétől tekintsenek el.

C. Oxowew: Fügőleges mozgás. Calcutta, 61.

C. Oxowew egy tudósnak vagy tudósok csoportjának az álneve, akik az emberiség úgynevezett fügőleges fejlődésének ismert eszméjét kidolgozták és bevitték a köztudatba. Az álnevet mindeddig nem sikerült felfedni. Minden alapom megvan rá, hogy feltételezzem, C. Oxowew vagy a KONBIZ-1 elnöke, G. Komov, vagy egy elvbarátja a Társadalomprognosztikai Akadémiáról. Ez a könyv a "fügőlegesek" első monográfiája. A hatodik fejezet a fügőleges fejlődésből kiindulva részletesen vizsgálja a fukamizáció összes biológiai, társadalmi, etikai – szempontjait. A szerző a fukamizáció fő veszélyét abban látja, hogy lehetővé válik a genotípus ellenőrizhetetlen befolyásolása. Gondolatának igazolására (hajói tudom) először idéz adatokat a fukamizált szervezet sajátosságainak öröklődéséről. Több mint száz esetről tudnak, amikor a magzati mechanizmus még az anyaméhben olyan antitesteket termelt ki magából, melyek hatása rokon az UNBLAF szérummal, s több mint kétszáz olyan esetről tudnak, amikor az újszülöttek már eleve ingerállapotba hozott hipotalamusszal jöttek a világra. Sőt több mint harminc olyan esetet jegyeztek fel, amikor ezt a tulajdonságot már a harmadik nemzedék is örökölte. Az írás hangsúlyozza, hogy bár az effajta jelenségek az emberek túlnyomó többségére nem jelentenek közvetlen veszélyt, ékesszólóan illusztrálják a tényt, hogy a fukamizációt korántsem kutatták ki olyan alaposan, mint ahogy az adaptálás hívei állítják. Feltűnő, hogy az anyagot rendkívüli gondossággal gyűjtötték egybe s szerfőltt hatásosan tálalják. Például: néhány meggyőző bekezdés foglalkozik az úgynevezett g-allergiában szenvedőkkel, akik hipotalamuszát tilos ingerelni. A g-allergia a szervezet rendkívül ritka állapota, a magzat még méhen belüli állapotában már fel lehet fedni,

és senki számára nem jelent veszélyt: ezeket a csecsemőket nem vetik alá a fukamizáció második szakaszának. Ha viszont az ingerbe hozott hipotalamuszt a g-allergiában szenvedő örökli, az orvostudomány tehetetlen, gyógyíthatatlanul beteg ember jön világra. C. Oxowewnak sikerült egy ilyen esetet felfedeznie, s bemutatásakor nem takarékoskodik a komor színekkel. Még apokaliptikusabb az a kép, amit a szerző a jövő világaról fest, amikor az emberiség a fukamizáció hatására két genotípusra oszlik. Ezt a monográfiát többször is kiadták, s nyilvánvalóan nem elhanyagolható szerepet játszott a törvénymódosítás megvitatásakor. Érdeemes azonban megjegyezni, hogy a könyv legutolsó kiadása (Los Angeles, 99) már egy szót sem ejt a fukamizációról, a szerzőt tökéletesen kielégíti a törvénymódosítás, és egyáltalán nem érdekli, hogy az emberiség 99,9%-a továbbra is aláveti gyermekét a fukamizációnak. Megjegyzés: A fejezetet lezárva szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy a felhasznált anyagokat, lévén azok nagyon is szokatlanok, saját szempontom szerint gyűjtöttem egybe és láttam el jegyzetekkel. Előre is elnézésüket kérem, ha felkészültségem alacsony színvonalára elégedetlenségükre szolgál.

2. Úgy tudom, a fukamizációt először Kisumu (Egyenlítői-Afrika) település szülőotthonában utasították vissza, s ezt követte a visszautasítások járványszerű terjedése. 81. április 17-én mind a három, a nap folyamán a szülőotthonba került kismama egymástól függetlenül, különböző formában, de kategorikusan megtiltotta az orvosi személyzetnek, hogy elvégezzék rajtuk a fukamizációs eljárást. Az egyik szülő nő, legyen "A" (első szülés), ezt nemrég elhunyt férjének óhajával magyarázta, "B" még csak magyarázni sem kívánta tiltakozását, s a legszelídebb próbálkozás is, hogy meggyőzzék az ellenkezőjéről, hisztériás állapotba hozta. "Nem akarom, és kész!" – ismételte. "C" (harmadik szülés, ő tiltakozott elsőként) nagyon körültekintően, higgadtan azzal magyarázta tiltakozását, hogy nem akar gyermeke tudta és beleegyezése nélkül dönteni sorsáról. "Majd ha felnőtt, döntse el ő maga" – jelentette ki.

(Ezeket a motivációkat azért sorolom fel itt, mert nagyon is tipikusak. A fukamizációt visszautasítók 95%-a némi módosítással ezeket az érveket használta. Az irodalom az elutasító döntések alábbi osztályozását ismeri: "A" típusú visszautasítás: reális, ám elvileg ellenőrizetlen motivációval – 25%. "B" típusú visszautasítás: fóbia eredeti formában, hisztérikus és irracionális viselkedés – 60%. "C" típusú visszautasítás: etikus megfontolások – 10%. "R" (ritka) típus: mind formailag, mind tartalmilag a legkülönbözőbb utalások vallásos körülményekre, egzotikus bölcséleti rendszerekre stb. – kb. 5%.)

Április 18-án ugyanebben a kórházban még két szülni készülő nő utasította vissza a fukamizációt, ám a terület többi szülőotthonaiban is regisztráltak hasonló eseteket. A

hónap végére a visszautasítások száma már több százra volt tehető, s a földgolyó minden körzetében jegyezték fel belőlük, május 5-én pedig befutott az első földön kívüli visszautasítás is (Mars, a Nagy Szirt). A visszautasítási járvány hol fellángolva, hol kihunyva egészen 85-ig tartott, s a törvénymódosítás elfogadásáig a fukamizációról lemondott szülő nők száma elérte az 50 ezret (az összes szülő nő 0,1%-át).

A járvány törvényszerűségeit fenomenológiai szempontból igen hitelesen kivizsgálták, azonban meggyőző magyarázatot végül nem kaptak.

Megállapították például, hogy a járványnak látszólag két földrajzi elterjedési góca volt: az egyik Egyenlítői-Afrikában, a másik Északkelet-Szibériában. Magától adódik az analógia; feltehetően ezekből a körzetekből rajzott szét az emberi faj a földön, ám ez az analógia természetesen semmiféle magyarázatot nem ad.

Második példa. A visszautasítások mindig személyesek voltak, az egyes szülőotthonoknál azonban az egyik visszautasítás mintegy előkészítette a másikat. Innét a szakkifejezés: "N-tagú visszautasítás-láncolat". Az N értéke igen magas is lehetett: a gowekai nőgyógyászatban a "visszautasítási láncolat" 83. szeptember 11-én kezdődött és szeptember 21-ig tartott, belekerült az összes, egymás után szülésre jelentkezett anya, így a "lánc" hossza 19 szülő nőt tett ki.

Az egyes kórházakban a járványszerű tiltakozás nem egyszerre jelentkezett és szűnt meg. Például a berni Újszülöttek Házában a járvány tizenkét alkalommal ismétlődött meg.

Ennek ellenére a földi szülőotthonok túlnyomó többségében még csak nem is hallottak a visszautasítás-járványról. S hasonlóképp mit sem tudtak róluk a földön kívüli települések többségén. Azokon a helyeken viszont, ahol a járvány kitört (Nagy Szirt, Saul bázis, Fürdőhely), a Földre jellemző törvények szerint fejlődött ki.

3. A fukamifóbia keletkezésének okait bőszéges irodalom tanulmányozza. Megismerkedtem a legtekintélyesebb munkákkal, amiket Deroide professzor, a lhászai pszichológiai központ vezetője javasolt nekem. Nem vagyok eléggé felkészülve arra, hogy szakemberként sorra értékeljem ezeket a munkákat, mégis az a benyomásom, hogy a fukamifóbiának nincs általánosan elfogadott elmélete. Ezért beérem azzal, hogy szó szerint idézem Deroide doktorral folytatott beszélgetésem egy részletét.

KÉRDÉS: Lehetségesnek tartja-e a fóbia jelentkezését egészséges és kedvező körülmények között élő embernél?

FELELET: Az igazat megvallva, ez lehetetlen. Egészséges ember esetében a fóbia mindig rendkívüli fizikai vagy lélektani megterhelés következtében jelentkezik. S az ilyen embert aligha tekinthetjük kedvező körülmények között létezőnek. Más dolog,

hogyan az ember, különösen rohanó korunkban, nem mindig törődik azzal, hogy túlhajszolja magát... Személy szerint szerencsés alaknak tarthatja magát, sőt még elégedett is lehet, így a fóbia jelentkezése esetében – dilettáns lévén az ügyben – megmagyarázhatatlan jelenségnek tűnhet...

KÉRDÉS: S mi a helyzet a fukamifóbiával?

FELELET: Tudja, bizonyos értelemben a terhesség még ma is titok számunkra... Elég csak annyit mondani: nemrég tudtuk meg, hogy a terhes nő pszichikuma kétpólusú; a felnőtt ember végérvényesen kialakult pszichéje és a magzat antenatális pszichikumának pokolian bonyolult összhatásaként alakul ki, s törvényszerűségeiről jelenleg gyakorlatilag semmit sem tudunk. S ha ehhez még hozzávesszük az elkerülhetetlen fizikai stresszhatásokat, a kivédhetetlen neurotikus jelenségeket... Mindez általában kedvező táptalaj a fóbia számára. Elhamarkodott dolog lenne azonban olyan következtetést levonni, hogy ezt a gondolatmenetet követve legalább egy keveset, meg tudunk magyarázni ebből a meglepő históriából. Szerfölött elhamarkodott és komolytalan dolog lenne.

KÉRDÉS: A fukamizációt elutasító terhes anyák eltérnek-e valamiben az átlagos szülő nőktől? Fiziológiailag, pszichikailag... Folytattak ilyen kutatásokat?

FELELET: Igen sokat. De semmi konkrétumot nem sikerült megállapítanunk. Én jómagam mindig úgy gondoltam, és ma is az a véleményem, hogy a fukamifóbia univerzális fóbia, olyan mint a null-transzport fóbia. Csakhogy a null-T-fóbia igen elterjedt jelenség, az első null-T-helyváltoztatás előtt nemétől és foglalkozásától függetlenül gyakorlatilag minden ember félelmet érez, éppen ezért a félelem nyomtalanul elmúlik... A fukamifóbia viszont szerencsére rendkívül ritka jelenség. Azért mondom, hogy "szerencsére", mert gyógyítását még nem tanultuk meg.

KÉRDÉS: Ha jól értettem önt, professzor, egyetlen konkrét okot sem ismernek, ami fukamifóbiát vált ki?

FELELET: Megbízhatóan – egyetlen sem. Feltételezések bőven, tucatszám akadnak.

KÉRDÉS: Például?

FELELET: Például a fukamizáció ellenfeleinek propagandája. Egy befolyásolható egyénre – ráadásul terhes állapotban – az ilyen propaganda bizonyos hatással lehet. Vagy például az eltúlzott anyai ösztön, az ösztönös igyekezet, hogy gyermekét bármilyen külső befolyástól védje, legyen az akár hasznos is... Nem ért velem egyet? Rendben. Tökéletesen igazat adok magának. Ezek a hipotézisek a legjobb esetben is csak a tények egy igen szűk körét magyarázzák. Senki nem tudta megmagyarázni sem a "visszautasítás! láncolatot", sem a jelenségek területi meghatározottságát... s azt végképp senki nem érti, miért éppen 81 tavaszán kezdődött az egész, mi több, nemcsak a Földön, de tőle igen messzire is...

KÉRDÉS: És miért ért véget 85-ben, ezt mivel lehet megmagyarázni?

FELELET: Képzeld el - ezt lehet. A törvénymódosítás elfogadásának a ténye döntő befolyással lehetett a járvány megszűnésére. Magától értetődően itt még sok homályos dolog marad, ezek azonban már részletkérdések.

KÉRDÉS: Mi a véleménye, nem törhetett ki a járvány óvatlanul végzett kísérletek eredményeképp?

FELELET: Elméletileg ez lehetséges. Mi azonban annak idején ellenőriztük ezt a feltételezést. A Földön nem végeznek semmiféle kísérletet, ami tömeges fóbiát okozhat. Azonkívül ne feledje, hogy a fukamifóbia a Földön kívül is ugyanakkor jelentkezett...

KÉRDÉS: Miféle kísérletek válhatták ki a fóbiát?

FELELET: Bizonyára nem pontosan fejeztem ki magam. Megnevezhetek egy egész sor technikai fogást, melynek segítségével magában, egészséges emberben valamilyen fóbiát válthatok ki. Jól jegyezze meg: valamilyent. Például: meghatározott rend szerint neutrínósugárzásnak teszem ki magát, s magának fóbiája lesz. Ugyan miféle fóbia lesz ez? Félelem a semmitől? Tériszony? Félelem a félelemtől? Előre nem mondhatom meg. De az szóba sem jöhet, hogy az emberben ilyen speciális fóbiát, mint a fukamifóbia, a fukamizációtól való félelem, ki lehet váltani... Nem, erről szó sem lehet. Talán csak hipnózissal együtt? Hogyan kapcsoljuk azonban össze ezt a két dolgot? Nem, ez komolytalan feltételezés.

4. A fukamifóbia földi (és világűrbeli) elterjedtsége ellenére mégiscsak rendkívül ritka eset maradt az orvostudomány gyakorlatában, s magától aligha váltotta volna ki a fukamizációs törvény módosítását. A fukamifóbia mint járvány azonban orvosi problémából igen gyorsan társadalmi eseménnyé nőtte ki magát.

81 augusztusa. Az első feljegyzett tiltakozások az apák részéről; egyelőre még egyedi esetek. (Helyi és területi egészségügyi intézményeknek benyújtott panaszok, egyéni kérelmek a helyi tanácsoknak.)

81 októbere. 124 apa és két szülésznő első közös beadványa a Világtanács Anya- és Gyermekvédelmi Bizottságához.

81 decembere. A Szülésznők Szervezetének XVII. Világkongresszusán orvosok és pszichológusok csoportja először lép fel a kötelező fukamizáció ellen.

82 januárja. Megalakul a VEPI kezdeményező csoportja (megalakítói nevének kezdőbetűiből lett a rövidítés), mely orvosokat, pszichológusokat, szociológusokat, filozófusokat és jogászokat tömörít egybe. Éppen a VEPI csoport kezdte el és vitte győzelemre a törvény módosításáért folytatott harcot.

82 februárja. A fukamizáció ellenzőinek első ülése a Világtanács épülete előtt.

82 júniusa. A "Törvény"-nyel szemben formálisan is kialakul az ellenzék az Anya- és

Gyermekvédelmi Bizottságban.

Az események további menetrendje nézetem szerint már nem különösebben érdekes. Az az idő (három és fél esztendő), amire a Világtanácsnak a törvénymódosítás sokoldalú tanulmányozásához és elfogadásához szüksége volt, nagyon is átlagos. Az átlagostól eltért viszont a módosítás híveinek nagy tömege és a hivatalos szervek létszáma közötti arány. Az új törvény tömeges hívei legalább tízmillió embert tettek ki, míg a hivatalos szervek, akik képzettségükönél fogva a tömegek érdekeit képviselték (jogászok, szociológusok, az adott kérdés szakértői), alig néhány tucat főt számláltak. A mi esetünkben a módosítás hívei (a nők, akik "visszautasították" a fukamizációt, férjeik és rokonaik, barátaik, a rokonszenvező kívülállók, a mozgalomhoz vallásos vagy bölcséleti meggondolásból csatlakozók) soha nem képeztek igazából jelentős tömeget. A mozgalom résztvevőinek összlétszáma nem haladta meg a félmilliót. Ami a hivatásosak táborát illeti, csak a VEPI csoport 536 szakembert számlált a törvénymódosítás elfogadásának pillanatában.

5. A törvénymódosítás elfogadása után a visszautasítások nem szűntek meg, jóllehet számuk jelentősen lecsökkent. Ami a leglényegesebb – a 85-ös esztendő folyamán a járvány jellege változott meg. Az igazat megvallva, ezt a jelenséget már nem nevezhettük járványnak. A korábbi törvényszerűségek ("visszautasítási lánc", területi koncentráció) eltűntek. A visszautasítások most már teljesen véletlen és egyedi jellegűek, mi több, az "A" és a "B" típusú motiváció egyáltalán nem fordul elő, többségében a módosításra hivatkoznak. Nyilván ez az oka, hogy manapság az orvosok nem tekintik a fukamizáció visszautasítását fukamifóbiának. Figyelemreméltó, hogy jó néhány nő, aki annak idején kategorikusan tiltakozott a fukamizáció ellen, és tevékenyen részt vett a törvénymódosításért folytatott mozgalomban, napjainkban már egyáltalán nem érdeklődik a kérdés iránt, és szüléskor nem él a törvénymódosítás adta jogával. A fukamizációt 81-85-ben visszautasító asszonyoknak csupán 12%-a hárította el a fukamizációt újabb szülésekor. S az, hogy valaki harmadszorra is elutasítja a fukamizációt, igen ritka eset, az elmúlt tizenöt esztendő során belőlük alig néhányat jegyeztek fel.

6. Rendkívül fontosnak tartom két körülmény hangsúlyozását.

a) A törvénymódosítás elfogadása után majdhogynem teljességgel eltűnt a fukamifóbia, s ezt általában közismert pszicho-szociológiai tényezőkkel magyarázzák. Napjainkban az emberek csak azokat a korlátozásokat és kötelezettségeket fogadják el, melyek a társadalom morális-etikus alapelveiből következnek. Bárminemű másfajta korlátozást vagy kötelezettséget (öntudatlanul is) ellenségesen és (ösztönösen is) belső tiltakozással fogadnak. S természetes hogy miután a fukamizáció kérdésében az önkéntesség elve megvalósult, az ellenszenv

A beteg fejét a füléig tojásforma fémsisak fődte. Az álla alján összecsatolt, széles heveder tartotta szilárdan. A sisakon körben három sor szorítócsavar, s a közepéből kivezelve egy vastag köteg szigetelt huzal, mely a heverő lábához állított műszertáblához köti.

A férfi vaskos testét gumilepedő szorította le, tarkója a heverőhöz erősített gumitömb homorulatában nyugodott.

- Nem! - ordított fel váratlanul. Motyogott; laza vonásai eltorzultak. Majd: - Nem csináltam semmit!... Nem! Ne... - Megint motyorászott, mozdulni próbált, nyakán élesen kirajzolódtak az inak. - Kérem - mondta, és könnyek csillantak meg a szemében.

Az orvos előrehajolt, és a fülébe súgta:

- Elmegy onnét. Elmegy. Még öt perc.

A beteg fölengedett, s mintha elaludt volna. Kicsordult a szeméből egy csepp könny, s lassan legördült az arcán.

Az orvos fölállt, biccentett az asszisztensnek, s az, mielőtt a készüléket kikapcsolta volna, a feszültségszabályozót lassan zéróra állította.

- Jól ment - formálta a szájával hangtalanul a szót az orvos. Az asszisztens elmosolyodott és bólintott. „Du. megvizsgálja?“, írta fel egy darab papirosra. „Persze“, írta válaszul az orvos. „Addig nem tudhatjuk. De azt hiszem, sikerült rögzítenünk.“

Alfie Strunk a kemény karosszékben ült, ritmikusan rágott, bámult a semmibe. Bátyja azt mondta, várja meg, ő lemegy a hallba, megkeresi az orvost. Alfie úgy érezte, már nagyon régen elment.

Körülfolyta a csönd. A szoba, ahol ült, majdnemhogy csupasz volt - a szék, a meztelen falak és padló, a két kis asztal, a könyvekkel. Ajtó is kettő: az egyik nyitva, ez a hosszú, csupasz folyosóra nyílt. A folyosón volt több is, de mind csukva, s az üvegük sötét. A folyosó végén is egy, szintén csukva. Alfie hallotta, hogy kemény csattanással csukódott be a bátyja mögött, mikor az elment. Nagy-nagy biztonságban érezte magát és egyedül.

Egyszerre megütötte valami a fülét, egy mozdulat halvány visszhangja. Hirtelen, önkéntelenül, hátrafordult.

A zaj hátulról jött, a szoba második, hátsó ajtaja felől, amely résnyire nyitva állt. Megint hallotta.

Óvatosan, nesztelenül fölállt. Lábujjhegyen odament az ajtóhoz, benézett a résen. Először nem látott semmit; aztán megint léptek, s valami színes villant meg előtte: egy kék vászonszoknya, fehér szvetter és egy szempillantásnyira rézvörös haj.

Alfie nagyon óvatosan tágabbra nyitotta a rést. Szíve a torkába ugrott, lélegzete

meggyorsult. Most már belátott a szoba távolabbi végébe. A díványon egy lány ült, kezében nyitott könyv. Tizenegy éves lehetett, nyúlánk és kecses. A szobában csak az olvasólámpa égett, a dívány mellett. A lány egymaga volt.

Alfie tömpe ujjai beletúrta a zsebébe, de hiába tapogattak. A kését elvették tőle. Aztán a kisasztalra esett a pillantása, az ajtó mellett, és elállt a lélegzete. Ott volt, az ő bicskája volt, a könyvek közt. Bizonyára a bátyja tette oda, aztán elfelejtett szólni neki. Érte nyúlt...

- Alfie! - szólt rá egy haragos női hang.

Behúzta a nyakát, megpördült. Az édesanyja állt ott, kétszer olyan magasan, mint ő, haragosan meredt rá szürke szemével, minden egyes arcvonása olyan éles és valóságos, hogy nem kételkedhetett a jelenlétében, bár tudta, tizenöt éve halott.

Kezében fűzfavessző.

- Ne! - szipogott Alfie, és a fal felé hátrált. - Ne! Nem csináltam semmit.

Anyja fölemelte a vesszőt.

- Komisz vagy, komisz vagy, komisz! - förmedt rá. - Az ördög szorult beléd, de kiverem én belőled, ne félj!

- Ne tessék, ne! - esedezett Alfie. Szeméből kicsordult a könny.

- Közelébe ne menj annak a kislánynak, hallod - mondta az anyja, és előbbre lépett. - Meg ne lássalak még egyszer a közelében. Mars ki innét...

Alfie megfordult, és zokogva elszaladt.

A másik szobában a lány tovább olvasott, amíg egy hang meg nem szólalt:

- Köszönöm, Rita. Elég.

A lány fölneézett.

- Ez volt az egész? Igazán nem sokat csináltam.

- Nagyon is sokat - mondta a hang. - Egyszer majd megmagyarázzuk, mit. Gyere, mehetünk.

A kislány elmosolyodott, fölállt, s ahogy elkerült a lenti szoba tükrei elől, eltűnt. A két szoba, ahol Alfie-t vizsgálták, üres volt. Már Alfie édesanyja is elment... elment Alfie-val, az agyában, s Alfie már soha többé nem szabadul tőle, amíg él.

Martyn hosszú, hűvös ujjai szelíden szorították a whiskys poharat. A pohár egy csöppet engedett a nyomásnak, a folyadék szintje alig észrevehetően emelkedett. Tudta, ez az üveg nem törik, nincsenek éles szilánkjai, és ha hozzávágják valakihez, nem okoz sérülést. Talán csak jelkép; legalábbis abban az értelemben, ahogy körülötte majd minden az.

Az öttagú kis dzsesszegyüttes a hosszú terem végében akár a pohár - halkán, szerényen, behízelve játszik. És a whiskyjének az alkoholtartalma is csak 24,5%.

Hiába, még így is van, aki leissza magát, és ösztönösen a gyilkos fegyverért nyúl.

És bármilyen hihetetlen, történhet ennél rosszabb is. A gyógymód néha kegyetlenebb, mint a betegség. „A műtét sikerült, a beteg meghalt.” Sámánok vagyunk, gondolta. Még a legtöbben nem tudjuk, pedig azok vagyunk. Az orvos, aki gyógyít, szolga; az orvos, aki élet-halál erőin uralkodik, zsarnok.

Ezt kell megértetnie azzal a kis fekete emberrel ott az asztal túlfelén. Képes is lesz rá, gondolta Martyn. Annak az embernek hatalma van - millió meg millió olvasója, befolyásos barátai -, de őszinte és nem hivatásos szerelmese a demokráciának.

Most a kis ember vette föl a poharát, s egy gyors, ösztönös mozdulattal lehajtotta. Martyn látta, hogyan lüktet a nyaka, mintha kéz szorulna ököibe, amikor nyelt. Most letette a poharát, s a bár rózsaszín, lágyszínű fényében sárkányszemként izzott fel a szemüvege.

- Nos, doktor Martyn? - kérdezte. Hangja éles volt, a beszéde szapora, de barátságos. Élete állandó feszültség; alkalmazkodott hozzá, mint úszó a víz sodrához.

Martyn, kezében a pohárral, lassú, fegyelmezett mozdulatot tett.

- Szeretném, ha először megnézne valamit - mondta. - Aztán majd beszélgetünk. Két okból kértem, hogy itt találkozzunk. Először, mert ez a hely nincsen szem előtt, s mint tudja, vigyáznom kell. A másik, mert van valaki, aki minden este beállít ide. Ernest Foxnak hívják; gépész, ha épp dolgozik. Ott van a bárpultnál. Az a nagy melák, pepita zakóban. Látja?

A másik a szeme sarkából odanézett; fejét nem fordította arra.

- Látom. Az a részegforma?

- Az. Igaza van: tökrészeg. De azt hiszem, már nincs sok hátra.

- Hogyan szolgálhatják ki?

- Egy perc, és meglátja - mondta Martyn.

Ernest Fox kissé megtántorodott a bárszéken. Kolerikus képe kivörösödött, orra lika minden lélegzetvétellel láthatóan tágult. Szeme elkeskenyedett, rámeredt a balján ülő aszott, puhakalapos emberkére.

Egyszerre kihúzta magát, és lecsapta a poharát a pultra. A szesz csillogva folyt szét a lapján. Az aszott kis ember idegesen nézett föl rá. Fox fölemelte az öklét.

Martyn vendége félig megfordult ültő helyében. Fesztelenül és érdeklődéssel figyelt.

Fox félrekapta a fejét, mintha szóltak volna hozzá. Egy láthatatlan valamire bámult arasznyira az orra előtt, s fölemelt kezét lassan leeresztette. Mintha feszülten figyelt volna. Lassan lelohadt a dühe, elkomorodott. Valamit motyogott magában, és ránézett a kezére. Aztán megint fülelt. Majd az aszott emberkéhez fordult, s valamit mondott neki, láthatólag elnézést kért; a kis ember legyintett, mintha azt mondaná:

- Nem tesz semmit - s visszafordult az italához.

A melák Fox megint rátehénkedett a bárpultra, fejét rázta, és motyogott. Majd

összeszedte a visszajáró aprót a pultról, fölállt, s kiment. Szinte azonnal elfoglalták a helyét.

- Mindennap lejátszódik pontosan ugyanez - mondta Martyn. - Hát ezért szolgálják ki. Nem árt senkinek, és nem is fog. Jó vendég.

A fekete kis ember megint ráemelte éber tekintetét.

- És?

- Másfél éve még - mondta Martyn - a környéken sehol be nem eresztették az ajtón, s a bűnlajstroma olyan hosszú volt, mint a karom. Minduntalan berúgott, s ha berúgott, verekedett. Kényszercselekvés. Gyógyíthatatlan, még ha volna is módunk, hogy foglalkozzunk az ilyen esetekkel. De akkor is gyógyíthatatlan. Pontosán ugyanolyan, mint volt; mániákus, kötekedő. De... bajt már nem okoz.

- Helyes, doktor, ellenőriztem. És miért nem?

- Mert hasonmást kapott - mondta Martyn. - A szó klasszikus értelmében még kevésbé épeszű, mint volt. Auditív, vizuális és taktilis kényszerképzetei vannak - teljes, összefüggő rendszer. Ez épp elég ahhoz, hogy bármennyire tele van is, akármelyik ideggyógyintézetbe fölvegyék. De mint látja, a kényszerképzetei társadalmilag hasznosak. Szándékosan ültették belé. Épp azért elviselhető tagja a társadalomnak, mert kényszerképzetei vannak.

A másikon látszott, hogy érdeklő is a dolog, meg bosszús is.

- Látomásai vannak - mondta. - De mit lát, s az mit mond neki?

- Azt senki nem tudja, csak ő. Talán egy rendőrt vagy az anyját, amilyen gyermekkorában volt. Valakit, akitől fél, akinek tekintélye van a szemében. A tudatalattija a maga módján teremti meg ezeket a hamis képeket; mi csak megindítjuk a folyamatot, a többit elvégzi maga. Véleményünk szerint az a valaki csak figyelmezteti, s ez többnyire elég. A megfelelő személy megfelelő pillanatban elhangzó egyetlen szava elég lenne, hogy száz bűncselekmény közül kilencvenkilencet megakadályozzon. De szélsőséges esetben a hasonmás még testileg is ellene szegül a betegnek - legalábbis ő úgy érzi. A kényszerképzetek rendszere, mint mondtam, teljes.

- Ez jó elgondolásnak látszik.

- Nagyon jó... ha jó kézben van. Tíz éven belül annyival kevesebb lesz az elmebetegség miatt intézetben kezelt betegek száma, hogy némi haladásra számíthatunk az elmebajok tanulmányozása és a mégis intézetbe kerültek kezelése terén.

- Szóval a hasonmás afféle testre szabott őrzőangyal.

- Pontosán - mondta Martyn. - Mindig a beteg kívánalmaihoz igazodik, hisz ő maga a beteg - része az énjének, s a tudatos törekvései ellen dolgozik, valahányszor a beteg

meg akarja szegni a tilalmat, amit elébe állítottunk. Még egy kivételesen értelmes ember sem tud fölébe kerekedni a hasonmásának, hisz az éppolyan értelmes, mint ő. S még ha tudja is, hogy kezelést kapott, az sem változtat a helyzeten. Bár a hétköznapi beteg nem tudja. A hasonmás a beteg szemében valóságos személy... annak minden gyöngéje nélkül.

A másik szélesen mosolygott:

- Kaphatnék én is egyet, hogy visszatartson a belső kutyaszorítóktól?

Martyn nem mosolygott.

- Ez nem is olyan mulatságos, mint ahogy hangzik - mondta. - Nagyon is fönnáll a lehetősége, hogy mondjuk, tíz év múlva már kaphat. És pontosan ez az a katasztrófa, amelynek elhárításához a segítségét kérem.

A magas, fekete hajú fiatalember kilépett a kis teherautóból, és fesztelenül besétált a szálloda halijába. Nem is gondolt rá, hogy mit fog csinálni; jókedvűen törte a fejét, hogyan fogja berendezni azt a hatalmas padlószobát, amit most vett bérbe az alsó East Side-on. Talán jobb lenne, ha mindkét heverőt a fal mellé tenné hosszában, és velük szembe a bárt. Vagy mégis inkább a bársekreényt oda, s attól jobbra-balra egy-egy fotelt.

A kis szállodahall üres volt, csak a portás ült apró pultja mögött, és a liftes támasztotta a liftajtót. A fiatalember magabiztosan lépett a portáshoz.

- Parancsoljon, uram - mondta a portás.

- Ide hallgasson - mondta a fiatalember -, fönn az egyik emeleten egy férfi hajol ki az ablakon, és segítségért kiabál. Úgy látom, rosszul van.

- Micsoda? Lesz szíves megmutatni.

A portás és a liftes utánament az utcára. A fiatalember a két nyitott ablakra mutatott.

- Azok közül az egyik. Ott fenn, a legfelső emelet közepén.

- Köszönöm, uram - mondta a portás.

- Kérem - mondta a fiatalember, s figyelte, a másik kettő mint siet a lifthez. Mikor becsukódott mögöttük a liftajtó, megint beballagott, s nézte az emeletlámpákat, amint a lift fölfelé tartott. Majd, most először, lenézett a lába elé a lift és a bejárat között húzódó kék szőnyegre.

Majdnem új még, és nincs is a padlóhoz erősítve. Pontosán akkora, mint kell. Lehajolt, és fölemelte a végét.

- Tedd le - szólt rá egy hang.

A fiatalember meglepve nézett föl. Egy férfi volt az, ugyanaz a férfi, aki tegnap megállította a bútörületben. Vajon követte volna?

Leejtette a szőnyeget.

- Mintha pénzdarabot láttam volna alatta - mondta.

- Tudom, hogy mi járt az eszedben - mondta a férfi. - Hagyd csak békén.

A fiatalember kisétált a teherkocsihoz és elhajtott. Belül mintha megdermedt volna. Hogy valahányszor el akar emelni valamit, mindig így járjon...

A fekete kis ember Martynra emelte okos tekintetét.

- Ki vele, doktor - mondta. - Az egészséget. Mindent tudni szeretnék, nemcsak a hátteret. Nem vagyok tudományos riporter, tudja.

- Az Intézet - mondta Martyn - már szerzett magának támogatókat a programja első részének valóra váltása érdekében, arra az időre, mikor a világparlament őszi ülészsaka megnyílik. Kezdetként az alábbi javaslatot szeretné benyújtani: Egy: tegyék kötelezővé a hasonmáskezelést minden „időleges elmezavarban” elkövetett bűncselekmény tette számára, elmeógyógyintézet vagy börtönbüntetés helyett. Azzal kívánnak érvelni, hogy a társadalom valóságos érdeke a visszaesés megelőzése, nem a megtorlás.

- Igaza is van - mondta a kis ember.

- Nyilván. De várjon. Kettő: állami támogatást igényelnek a hasonmásszolgálat hatalmas és gyors kiterjesztésére. Célja, hogy hasznos polgárokat adjanak vissza a társadalomnak, és tehermentesítsék a zárt intézeteket, beleértve az elmeógyógyintézeteket és a büntetőintézeteket is.

- Miért ne?

- Igaza van: miért ne... ha itt megállnának. De nem fognak.

Martyn mély lélegzetet vett, s hosszú ujjait összekulcsolta az asztalon. Ő világosan látta, de tudta, nehéz ezt egy laikussal... vagy akár a maga területén járatos szakemberrel is... megértetnie. Márpedig muszáj, mert ha itt nem állnak meg, bekövetkezik a katasztrófa.

- Más baj nincs - mondta -, mint hogy ez a tudományos eredmény épp a mi időnkben született. Hisz alig harminc éve, hogy a harmadik világháború után olyan méreteket öltött az emberi erőforrások fecsérlése, hogy a kérdést nem lehetett többé megkerülni. Azóta óriási volt a fejlődés, s ez teljes egészében a közvélemény helyeslésére támaszkodik. Új építési szabályzat a nagyvárosok számára. Új sebességkorlátozó törvények. A bor és pálinka csökkentett alkoholtartalma. Meg más egyéb. A hasonmáskezelés meglovagolja a korszellemet. Szakemberek szerint e tendencia körülbelül tíz év múlva éri el csúcspontját. S akkorra áll majd készen az Intézet, hogy megvalósítsa tervének második szakaszát. Mégpedig: Egy: minden hetedik életévét betöltött polgár számára kötelező az erőszakos bűncselekmények elkövetését kizáró hasonmáskezelés.

A fekete kis ember szeme elkerekedett.

- Ez igen - bólintott. - És fog ez menni ilyen méretekben?

- Fog. S egyszer s mindenkorra kiküszöböli minden jövő háború lehetőségét, s felére csökkenti rendőri gondjainkat.

A fekete kis ember füttyentett.

- És aztán?

- Kettő: - folytatta Martyn - kötelező hasonmáskezelés sikkasztás, összejátszás, megvesztegetés és minden egyéb fajta korrupció ellen mindazok számára, akik közhivatalra pályáznak. És ez egyszer s mindenkorra üzembiztossá teszi a demokráciát.

A fekete kis ember letette a ceruzáját.

- Martyn doktor - mondta -, teljesen megzavar. Én a szabad akarat híve vagyok, de muszáj megtalálni a módját, hogy az emberfaj ne irtsa ki önmagát. És ha ez a kezelés olyan eredménnyel jár, mint amit mond, egy csöppet sem bánom, ha a polgári szabadságjogokat sérti. Élni akarok, és szeretném, ha az unokáim is életben maradhatnának - mellesleg: kettő van. Ha nincs az egésznek valami olyan bökkenője, amit nem említett, én szívemből mellette vagyok.

Martyn komolyan nézett rá.

- Ez a kezelés mankó. Nem gyógyítás, a beteg semmi betegségét nem mulasztja el. Sőt, mint az elején említettem, a beteg nemhogy épeszűbb lenne tőle, hanem épp fordítva. Az ésszerűtlen vagy társadalomellenes magatartás okai változatlanul ott élnek benne... csak épp elfojtjuk őket, időlegesen. Eredeti formájukban nem érvényesülhetnek, az igaz; elfalazzuk az útjukat. De előbb vagy utóbb, valami módon felszínre kerülnek. Ha a gátak közé szorított ár másutt tör ki, mit csinál?

- Újabb gáttal állom el az útját.

- Pontosan - mondta Martyn. - És azután? Megint újabbal? Újabbal és újabbal...

- Ez alapvető hiba!

A színjózan Nicholas Dauth töprengve bámulta a kötömböt, mely ott állt a bakon a ház és a gyümölcsös közt. New England-i gránit volt, s itt-ott krétajelek tarkították.

Már nyolc hónapja állt ott, s vésővel még hozzá sem ért.

Melegen sütötte hátát a nap. Szélcsend volt; csak olykor-olykor rezzent meg a fák teteje egy hirtelen támadt fuvallattól. Háta mögül, a konyhából, hallotta a tányércsörgést s azon át felesége csengő hangját.

Valamikor egy alak rejtőzött a kőben. Minden kötömb alakot rejt, s ha az ember kifaragja, úgy érzi, csak segített megszületnie.

Dauth nem felejtette el az alakot, amely e kötömbben rejtőzött: anya volt a gyermekével - az asszony térdelt, s félig fölébe hajolt ölében tartott gyermekének. Kiegyensúlyozott tömegének köszönhette kecsességét és monumentalitását, a szabad térnek mozgalmasságát.

Emlékezett rá; de látni nem látta többé.

Hirtelen, görcsösen megrándult a jobb oldala és a jobb karja, fájdalmasan, míg a görcs ki nem állt. Mintha egy cselekvés csírája lett volna - a fordulása, hogy odamenjen, ahol a whisky áll... s a visszafordulása, miután az őrral találkozott, aki nem engedi inni. Ez újabb, hosszabb görcsöt szült, afféle rángást. Már nem ivott, nem is próbált inni. De álmodott róla, gondolt rá, érezte az izzó kint a torkában, zsigereiben. Mégsem próbálta meg. Egyszerűen nem volt értelme.

Visszanézett az alakkal terhes köre, s egy pillanatra még azt is elfelejtette, hogy mit rejt magában. Rájött a rángás. Dauth úgy érezte, elviselhetetlenné válik belső feszültsége, valami szabadulna belőle, de benne reked.

Rámeredt a köre, s látta, magával sodorja valamilyen most képződő szürke tenger; majd belevész.

Görcsösen megfordult, a ház felé.

- Martha! - kiáltotta.

A konyhaedény csörgése volt a válasz.

Előrebotorkált, maga elé tartotta a kezét.

- Martha! - üvöltötte. - Megvakultam!

- Javítson ki, ha nincs igazam - mondta a fekete kisember. - De az a benyomásom, hogy csak valódi elmebeteg esetében kell ilyesmire számítania, olyan embereknél, akiknek amúgy is súlyos az állapotuk. És ön szerint csak az ilyeneket kellene kezelésben részesíteni. Nos, az átlagember nem érez kényszert, hogy öljön, lopjon, vagy mi. Lehet, hogy életében egyszer kísértése támad. S ha akkor, egy alkalommal, valaki megfékezi, kárára lesz?

- Egy-két percre meghihibban - mondta Martyn. - Abban egyetértünk, hogy ha itt véget ér a dolog, nagy kárt nem okoztunk. És az Intézet munkatársainak nagy többsége szentül meg van győződve, hogy itt véget ér. De ez tévedés, kétségbeejtő tévedés. Mert van egy pont, amit az Intézet kihagyott a programjából, de a világon valamennyi törvényhozónak az lesz az első gondolata: Kötelezően elrendelni mindenki kezelését az ellen, hogy megkísérelje a kormány megdöntését.

A fekete kis ember némán ült.

- Ezt pedig - mondta Martyn -, már csak egy paraszthajszál választja el az örökké tartó zsarnokságtól.

A másik rábólintott.

- Igaza van - mondta. - Nagyon is igaza. Miben lehetnék a segítségére?

- Kerítsen pénzt - mondta Martyn. - Az Intézetet jelenleg majdnem teljesen maguk, a tagjai tartják fenn. Még arra is alig jut, hogy a minimális mennyiségű műtétet elvégezzük, és nagyon lassan terjeszkedünk; jó, ha évente egy központot nyitunk.

Adjanak, mondjuk, félmilliónyi önkéntes hozzájárulást - persze az adóalapból levonhatóan -, s mi kapni fogunk rajta. És most jön a ravaszság: az adományozók, viszonzásul a nagy összegű adományért, kérik a jogot, hogy ők jelölhessék ki az Intézet igazgatótanácsának három tagját. Nekünk nem lesz ellene semmi kifogásunk, hisz három tag még nem jelenti az igazgatótanács többségét. Ebben az egyetlen kérdésben - az Intézet programjának második szakaszát illetően - az én kezemben marad a döntés. Mert ez, mint a futótűz, fog elterjedni. Néhány év, és semmi meg nem állíthatja. De most kell cselekedni, most kell megvonnunk a határt, amíg még megvonhatjuk.

- Helyes - mondta a fekete kis ember -, azt nem ígérem, hogy holnapra a zsebében lesz a félmillió, de ismerek néhány embert, aki szívesen belenyúl a pénztárcájába, ha megmondom, hogy miért. Megteszem, ami tőlem telik. Ha lopnom kell, akkor is kerítek magának pénzt. Számíthat rám.

Martyn melegen elmosolyodott, és elkapta a pincért.

- Nem, most én fizetek - mondta, s elhárította a kis ember kézmozdulatát. - Nem is sejti, milyen nagy kő esett le a szívemről.

Fizetett, s kísérték a meleg, nyáresti utcára.

- Mellesleg - mondta Martyn -, megvan a válasz arra a futó észrevételére is, hogy a kezelés gyöngéje épp ott ütközik ki, ahol a legnagyobb szükség van rá, az igazán kényszerítő esetekben. Megtaláltuk a kerülőutat, bár a kezelés így sem válik gyógymóddá. Ez is csak kényszermegoldás, és az is marad az egész. Legutóbb például olyan módszert dolgoztunk ki, amelyben a hasonmás nem az ő szerepében jelentkezik, hanem ő az agresszió célpontja - már ahol agresszió a gond. A beteg ily módon megkönnyebbül, nem hogy levertébbé válnék, s mégsem tesz kárt senkiben, csak egy szellemalakban.

- Ez nagy ajándék az emberiségnek - mondta a kis ember komolyan -, és nem olyan szörnyűség, mint amilyenné akkor válhatott volna, ha maga nincs, doktor Martyn. Jó éjt!

- Jó éjt! - mondta Martyn hálásan. Figyelte, hogy a másik eltűnik a tömegben, aztán elindult a magasvasút felé. Csodálatos este volt, nem sietett.

A pincér halkán füttyöresztett, és éppúgy nem észlelte a másik dallamot, amit a zenekar játszott, mint a levegőt, amit beszívott. Elgondolkodva fogta a két pohár érintetlen italt, amely az asztal egyik oldalán állt, s lehajtotta, egyiket a másik után.

Ha egyszer egy jól öltözött, értelmesforma fickónak kedve szottyán magában üldögélni egész este, italt fizetni valakinek, aki nincs ott, s beszélgetni a senkivel, kinek árt vele?

Az égvilágon senkinek, szögezte le magában a pincér.

*

http://www.guo.hu/WORDPRESS/Laszlo-Hortobagyi_Gayan-Uttejak-Orchestra/Thoughts_Hortopaedia/2005_eL-Hortobagyi_A-betrizalt-fukamizacios-tarsadalom_HUN.pdf

*

http://guo.hu/?page_id=782